

ምዕራፍ አምስት



የወንጌል ስርጭትና አስካሁን የተጓዝነው ጉዞ

ክፍል 2

የተያያዘነው ጉዞ



አንዲያሰኝል ነው።

በክፍል አንድ አንዳሳሰብነው የዚህ ጽሑፍ
ዓላማ በጉ ሥራዎች አንዳልተሠሩ
ሰማሰመሰል አይደለም፤ ይልቅ በወንጌል
ስርጭት ሳቢያ የተከሰቱ አጓጉል
እዝማሚያዎችን ለመጠቀምና አንደ
ሁኔታው መፍትሔዎችን ለማቀድ

እዝማሚያ ውሎ ሲያድር መደበኛ ይሆናል፤ ልክ እንደ ሆነ መታሰብ ይጀምራል፤ ማረመም እንደ ነውር ይቆጠራል።

የዚህ ጽሑፍ ሌላኛው ዓላማ የጥንቱን የሐዋርያትን ልማድ ለማበረታታት ነው (የሐዋርያት ሥራ 2፡ 42፤ 6፡ 2-4)። ይህም ቃለ ኦግዚአብሔርን ገልጦ ማንበብና ማሰላስልን፤ መጸለይና በታማኝነት በአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ጥላ ሥር ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባርን መጥናጽፍና ጠቃሚ ስው መሆንን ይጨምራል።

1. እዝማሚያው ምን ይመስላል?

ላመኑና ላላመኑ ብዙሃን የወንጌል ዕውቀት ማሰራጨ ዓይነተኛ መንገዱ በዝማሬ ስለሆነ ይህንኑ አስቲ እንቃኝ። በምዕራቡ ዓለም አንደተስመደው፤ በአገራችንም የዓለም ድምጻዊ “የጽዮንን ዝማሬ” ተምሮ ሰገበያ ቢያቀርብ ምን እንል ይሆን? “ታሸገው የሚሸጡ” ዝማሬዎችን ለማቅረብ ቴክኒኩ ቢያስችልም ተቃውሞ እንዳያስነሳ ምቹ ጊዜ አየተጠበቀ ነው። ቀስ በቀስ “ለጌታ ክብር ነው” በሚል ሰበብ ድንበሩ እየደበዘዘና እየተደፈረ ነው።

የገበያ ውድድርና ሥልጣን ማንንም ይማርካል። ገበያና ገንዘብ ከጌታ ቤት ሥራ ጋር በማይመች አኳኋን ሲጣመሩ ግን ነገር መበላሸቱ አይቀርም። የዝማሬው ልብስና ቁመና ሳይቀር ለሽያጭ እንደሚቀርብ ዕቃ ትኩረት ይስጠዋል ማለት ነው። ስምስል መስገድ ሲባል እዝማሚያው ይኸ እንደሆነለ?

“ሌዋዊው” ከቤተ ክርስቲያን ቅጥር ውጭ ቆሞ እያዜመ እንዳይሆን አንስጋ። የማረኩት የሚጠይቁትን ዝማሬ ሲዘምር እንዳይገኝ። በአገልግሎት ሰም ጸጋውን በዝናና በገንዘብ እየቸበቸበ እንዳይሆን። ለቤተ መቅደስ ሥርዓት ይገዛል? ወይስ “በአዲስ ራእይ” አሳብሶ መዚቃውን ይዞ ይኮበልላል?

መዚቃው የተመረጠ ወንበር የሚናጠቅበት መሣሪያው ነው?

የጌታና ለጌታ መሆኑ ቀርቶ የግልና ለግል መሆን ጀምሮ ይሆን? እንግዲህ ከዚህ የተነሳ ነው አንዳንዱን መዝሙር ከአንድ ጊዜ በላይ መስማት የሚያቅተው። በጸሎት ሳይሆን በመዚቃ ኪነ-ጥበብ ብቻ ስለ ተቀመመ ሰጸሎት አይጋብዝም። ካላጸለየና የኦግዚአብሔርን ህልውና ካላስታወቀ ዝማሬ ከመዝናኛነት አላስፈም ማለት ነው። የመንፈሳዊ መዝሙሮች መሠረታዊ ግብ የኦግዚአብሔርን ክብር ማስታወቅ፤ የማይለዋወጠውን ህልውናውን ማወጅና የሰሚውን አዕምሮና መንፈስ አንድ ወደ አምላኩ ማቅናት ነው።

የመዚቃውን ቅኝት በተመለከተ እንዳንደ በዓለም ያሉትን ለመሳብ የተፈጠረ ዘዴ እንደሆነ ይደመጣል። እርግጥ ኦግዚአብሔርን መወሰን እንችልም፤ ከልብ የተሰጠውን ያን አይንቅምና፤ ያንኑ ለማዳን ይጠቀምበታልና። ዘመኑ የሚጠይቀው አሠራር አይኖርም ማለት እንችልም። ቅርሳችንን ግን ችላ ብንል የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ታሪክ ማቃለል ይሆንብናል። ያጉድልብናል። ሰዎችን የምናቀርብበት መንገድ ለሁሉም አንድ ወጥ መሆን እንደሌለበት ቢታወቅም፤ ክብር የሌለበት የሰው ብልሃት ብቻ ሆኖ እንዳይገኝ መሰጋት ይኖርብናል።

የመዚቃን መንፈሳዊ ጥራት ለመለየት የረቀቀ የመዚቃ ዕውቀት አያሻም። መንፈሳቸው ለሚለይ የመዚቃ ስልትም እንኳ ይህን አይስውርባቸውምና። መጽሐፍ እንደሚል፡ “መንፈስም የኦግዚአብሔርን ጥልቅ ነገር ስንኳ ሳይቀር ሁሉን ይመረምራልና፤ ለአኛ ኦግዚአብሔር በመንፈስ በኩል ገለጠው... መንፈሳዊ ሰው... ሁሉን ይመረምራል፤ ራሱ ግን በማንም አይመረመርም።” (1ኛ ቆሮንቶስ 2፡ 10፤15)

በዚህ በአሜሪካ ለምሳሌ፤ ከነባር ሃይማኖታዊ ድርጅቶች የተፈናቀሉትንና ርቀው የኖሩትን ላለማስቀየም ሊባል መስቀል-አልባ አምልኮ ቤቶችን ማነጽ ተጀምሯል። መስቀል የሥቃይ፤ የመስዋክትነትና የሰው ኃጢአት ውጤት መግለጫ መሆኑን ማስታወስ የማይፈልጉ በዝተዋል። የመስቀሉ ማእከላዊነትና መልእክት በብልጽግናና በ“ራስ ማሻሻያ” ብልሃቶች፤ በግስኝነትና በመካካብ ወንጌል እየተተካ ነው። በዚህ አስተሳሰብ መሠረት ቤተ ክርስቲያን በንግድ ተቋም ትመስላለች። መጋቢ ደግሞ የተቋሙ ባለቤት ወይም ተቀጣሪ አስተዳዳሪ ነው። ለመጋቢነት ከጸጋና ከጥሪ ይልቅ ሚዛኑ የንግድ ዕውቀት፤ የንግግር ችሎታ፤ ቅልጥፍና፤ ወዳጅነት፤ ቁመናና የግል ፍላጎት ሆኗል።

ምዕመን ገበያተኛ ነው። ብዛት ብልጽግና ነው። ምዕመኑ እዚህ ካልጣመው ወይም ሌላ “ራስ” ከመጣለት ትቶ የመሄድ መብቱ የተጠበቀ ነው። ተጠሪነቱ ስራሱ ነው። ላወጣው ወጪ ተመጣጣኝ አገልግሎት ይሻል። “ራስ” እንደ ልብ ሆኗል። ወደ ሌላ እንዳይኩበልልበት ዘዴ መፍጠር ደግሞ የትጉህ መሪ ኃላፊነት ነው። ምሪት የሚገኘው ከመንፈስ ቅዱስና ከቃሉ ሳይሆን ከአገልግሎቱ ተጠቃሚዎች ስሜትና ፍላጎት በመነሳት ነው። የተቋሙ ፍሬ በሰው፤ በገንዘብና በእንቅስቃሴ ዘርፍ ብዛት ይመዘናል። ቃሉ ግን የሚነግረን የመስቀሉ ነገር ለሃይማኖተኞችና ለምድር ሰዎች አንደማይመቻቸው ነው። (1ኛ ቆሮንቶስ 1፡ 18-25፤ ፊልጵሰፎስ 3፡ 18-21)

ለአንድ ሰሞን ያለ ሙዚቃ መሣርያ ቢመለክ ስንቱ ሰው ይሆን ቤተ ክርስቲያን መምጣት የሚያቆመው? ለአንድ ሰሞን ጉባዔ የመረጠውን መዝሙራት መዘመር ቢጀመር ምን ለውጥ ያስከትል ይሆን? በየአምልኮው ክፍለ ጊዜ የአኩል ሰዓት ፍጹም ፀጥታ ቢታወጅ መንፈሳዊነትን እንዳጉደለ ይቆጠር ይሆን? (ራስይ 8፡1፤

1ኛ ነገሥት 19፡12፤ መክብብ 3፡7፤ 5፡2 ይመልከቱ) ስንቶች ይሆኑ እንደ ነቢዩ ዕንባቶም “ምንም እንኳ ካሌትና ሲዲ ባይሸጥ፤ ታዋቂነትና ጥሪም ባይመጣ፤ በማገልገል ውስጥ ጉዳት እንጂ ትርፍ ባይገኝ፤ ሙዚቃውም ባይጋጋል፤ እኔ ግን ስጌታ እዘምራለሁ” የሚሉ? (ዕንባቶም 3፡ 17-19)

2. “አይ ፖድ”፤ አይ ሲዲ፤ አይ ስነ-መለኮት

በመሠረቱ ቴክኖሎጂ በራሱ ክፉም በጉም ነው ማለት አይቻልም። እንደ አሳት ጠቁሜታው ነው የሚተረጉመውና። በግል አስተሳሰብ፤ በቤተ ክርስቲያን አሠራርና በአገር አቅም ላይ ጉልህ ለውጥ እየታየ ነው። ቴክኖሎጂው ስለ ተስወጠ ብቻ ተጠቃሚው የያዘውን መለወጥ ይኖርበታል ማለት አይደለም። ተጠቃሚው በአብዛኛው በያዘው የማይረጋውና የማይረካው “ደረጃ” ለመጠበቅ ወይም ቁሳቁስን ማጋበስ እርካታ የሚሰጥ መስሎት ይሆን? በአገራችን ለምሳሌ፤ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የ“ሞባይል” ለልክ “ቀጭኑን ሸቦ” እየተካው መጥቷል። አንደ አውነቱ ከሆነ ግን የነበረው ስልክ ለአገራው ተጠቃሚ እንኳ አልተዳረሰም። ሌላው የዓለም ክፍል ‘ዘመናዊ’ ወደ ሆነው ስለ ተሸጋገረ ብቻ አብረን መንከራተት አለብን ያለ ማነው? ምናልባት ጊዜ አለፈበት የተባለውን ነገር ግን ችግራችንን የሚያቃልልልንን ማስፋፋቱ አይቀልም ነበር? እንላለን።

በአገር ደረጃ ቢሆን በቤተ ክርስቲያን እንዲሁም በምዕመኑ ኑሮ ውስጥ የተዛባ አመለካከት እንዳለ ይህ ሊያስረዳ ይችላል። ባጭሩ፤ ቴክኖሎጂ ልንጠቀምበት እንጂ ሊጠቀምብን፤ ሊያገለግለን እንጂ ልናገለግለው አልተፈጠረም። ተሳታፊ እንጂ ተመልካች ሊያደርገን አይገባም።

ቪዲዮ ቀጂው አስር ደቂቃ ያህል ዘግይቶ ስለመጣ ይካሄድ

የነበረው አምልኮ አንደገና እንዲጀመር የተደረገበትን አንድ ሰብሳቢ አስታውሳለሁ። በየሰብሳቢው የሚቀረጹትን ሺዲዮዎች ለናይ “ይኸ አክሌ አይደለም? ... አክሊት ምነው እንዲህ ከላች? ውፍረቷ ይሻላት ነበር፤ ... እንትናን ደግሞ ምን መለጠው? የዚህ አገር ጤሃ መቸም...” ማለታችን አልቀረም።

“ቴክኖሎጂ እኩ ጌታም የሚወደው ነው” ይሉናል። ዝግ ብሎ ላለበ ግን ከላይ በጠቀስናቸው የቴክኖሎጂ ውጤቶች የሚጠቀሙት ቁጥር አትሙና ዕውቀቱ ከማይፈቅድላቸው ጋር ሲነጻጸር ኢምንት መሆኑን ነው። ስለሆነም የጥቂቶች ፈቃድ የብዙሃኑ እንደ ሆነ ማስመለል ተጀምሯል። ለጥቂቶች ከተለማማ ለሁሉም የማይለማማበት ምክንያት የለም ማለት ይታስባል። ፍላጎቶቻችንን ክርስትና ማንላት ክርስቲያናዊ ያደርገዋል ማለት ግን አይደለም።

ቤተ ክርስቲያን የፆም አዋጅ ያክል፤ “ቴፕ ያለህ ቴፕህን፤ ሲዲ ያለህ ሲዲህን፤ ሌላም ሰም ያለው ያለህ ያለህን፤ የሌለህ ደግሞ እንዳትቀር ለብርቱ ጉዳይ ፈልጌሃለሁ” ብትል፤ ሁለት ነገሮች የሚከሰቱ ይመስለናል። የመጀመሪያው፤ የሸቀጡ ብዛት ሲሆን፤ ሌላኛው ደግሞ፤ በምዕመን መካከል ያለው የኑሮ ልዩነት ነው። አንዳንዱ ለቤት ማዳመቂያ፤ ሌላው ገንዘብ ተርፎት፤ ሌላው ከማን አንሼ፤ አንዳንዱን ሻጭ አሞኝቶት፤ ሁሉም የየግሉ ምክንያት አያጣም እንላለን። ይኸው ሸቀጥ ተሰብስቦ ወደ መጣበት አገር ቢመለስ በምዕመን መንፈሳዊነት ላይ ኪሣራ ያስከትል ይሆን?!

3. መልእክቱ ምዕመኑ ራሱ ነው

መንፈሳዊነት የክርስቶስ ደቀ መዝሙር በመሆን እንጂ በሚታይ በውጫዊ ተጽዕኖ አይገኝም። የቴክኖሎጂ እድገትና አጠቃቀም መልካምም አላሳቢም ነው። አንዱን ሳናጣጥም ሌላው መልክና ቁመና ቀይር ከተፍ ይላል። እኛም ከአንዱ ወደ ሌላኛው ለንከንፍ

እንታያለን። ከቤተ ክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን፤ ከአገር አገር የምንለው፤ ጸንተን የማንገኘው በለሞነኛውና በውጫዊ አስተሳሰብ ስለምንነዳ ይሆን? ሥር የለደደ፤ መለጠትን የሚጠይቅ የጠራ ነገር የሚፈለግ አልሆነም። የሚፈለገው ይልቅ ወዲያው ውጤት የሚያሳየው፤ አጅ በጅ የሆነው፤ የሚታየው፤ ብዙ ጥረት የማይጠይቀው፤ በኛው ሚዛን የተሻለ የምንለው ነው።

ምሪታችንን ከማን ይሆን የምንቀበለው? እያንዳንዱ የራሱን ሕይወት መምራት እንዳለበት የታወቀ ቢሆንም የአማኒያን ግን በ “ሥጋ ምቹት በዓይን አምሮት ለለ ገንዘብም በመመካት” ሊሆን አይችልም። (1ኛ ዮሐንስ 2፡ 15-16)

አኗኗራችን ከዓለማዊያን የሚለየው በምንድነው? በዓለም እንዳሉቱ ቁላቁለ የምናግበለብስ ከሆነ “የክርስቶስ መልእክት” መሆናችን ቀርቶ የሸቀጥ መልእክተኞች እንሆናለን። (2ቆሮንቶስ 3፡ 3) እውነትን ትተን ምቹት ብንሻ ሳይመቸን እንኖራለን፤ እውነቱ ቀርቦልን ይሠወርብናል። (ሉቃስ 16፡ 19-31፤ ማቴዎስ 25) እውነትን አጥብቀን ብንሻ ግን የክርስቶስ ለላምና አርካታ ይጨመርልናል። “እንደት እንደምትመላለሱ በጥንቃቄ ተጠበቁ፤... ያላችሁ ይብቃችሁ” የሚለን ለዚህ ነው። (ኤፌሶን 5፡ 15፤ ዕብራውያን 13፡ 5፤ 1ኛ ጢሞቴዎስ 4፡ 8፤ ፊልጵስፎስ 4፡ 11-12)

4. ያጠረ ክር

የንግድ ነገር ከተነሣ እኛም የምንለው አናጣም። የመዝሙራት ቅጂ ተሻሽሏል ይሉናል፤ አርግጥም ተሻሽሏል። የሚገርመው ግን ከቴፑ ይሁን ከመዝሙሩ ሁሉም እያጠረ መጥቷል። አንድ የሙሉ ወንጌል መዘምራን ቁ.2 ክር ለምሳሌ ሃያ መዝሙር ሊሞላ

ምንም አልቀረውም። ክሩ አጥርባቸው አንጂ ይጨምሩ ነበር አንላለን።

ወንጌልን ከሸቀጥና ከንግድ ጋር አቀራርቦ ማለብ ቅሥፈትን አንደ መጋበዝ ይመስል የነበረበት ዘመን ነበረ። የዛሬውማ ከአለሩም መዝሙር በዝቶ ወይ የመጀመሪያው መዝሙር መጨረሻ ላይ በከፊል ይደገማል፤ ወይም በመላሪያ ብቻ ደግሞ ይቀርባል። የብርሃን ልጆች ከዓለም ልጆች አኩል ሠለጠኑ አንበል? ወይለ የዓለም አሠራር በሰርጭት ላይ የማይገባ ተጽዕኖ አያደረገ ነው? ይህ ሐተታ አርግጥ ሁሉን አይመለከትም። ወንጌልን ያለ ወጪ ማዳረስ ይቻላል ግን ማለታችን አይደለም።

አንዳንዶች ዘማሪዎች የለከነ አማካሪ ያለፈልጋቸዋል። አንዳንዶች ደግሞ የሚገሥጻቸው፤ ሁሉም ግን የሚጸልዩላቸው። የቆሙበት ሥፍራና የዕድሜያቸው ክልል ለፈተና የተጋለጠ ነው። ጠላትም የወንጌል መተላለፊያ አንደ ሆነ ለሰሚያውቅ አጥብቆ ይታገለጻል። ጥቂቶቹም ከጌታ ቤት ውጭ ያለውን ብዙ ለሰማያውቁ ግርግሩ አደናግሯቸዋል። ሲብስም አባብሏቸዋል። ተጠሪነታቸው “አዎን፤ ሃሌ ሉያ” ለሚሏቸው ግለሰቦች ለለሆነ ሲለቱ ሃይ የሚላቸው አያገኙም። ተመልሶ በቤተ ክርስቲያን ጥላ ሥር መከለል አማራጭ የለውም። ማለታቸው ይሰጣል።

ፋክክር የታወጀ ይመስል አንዱ አዲስ መዝሙር በሌላ አዲስ መዝሙር ሲለዋወጥ በጌታ ጸጋ ያካበትናቸው ውድ መዝሙራት፤ ትዝታችን በምለጋና አንዳይበረክት ለዝገትና ለመረላት ተዳርገዋል። የሚቀጥለውስ ትውልድ የዚህኛውን ትውልድ ትዝታ ይርላውን? የአምነት አካሄድ “ሲወርድ ሊቀረድ” የመጣና የሚቀጥል ነው። የመንፈስ ቅዱስ ሥራ “የአባቶችን ልብ ወደ ልጆች፤ የልጆችን ልብ ወደ አባቶች... የማይታዘዙትንም ወደ ጸድቃን ጥበብ” መመለስ ነው። (ሚልክያስ 4፡ 6፤ ሉቃስ 1፡ 17)

ቴክኖሎጂ በጉም ነገር አለው። ከላይ አንደጠቀምነው፤ ልንገለገልበት አንጂ ልናገለግለው ግን አይገባም። በሠለጠኑ አገሮች ያየነውን ሁሉ ከሻን ተጉታች አንጂ የራሳችን ኑሮ መሪዎች መሆን አንችልም።

5. የሥልጣኔ ገደብ

ዛሬም አንደ ጥንቱ ወንጌል የሚሠራጨው ወዳጅ ለጉረቤቱ አፍ ላፍ የምሥራቹን ሲያወራ ነው። “በዚህ ዘመን ኖር ቢሆን ጌታም በቴክኖሎጂ ይገለገል ነበር አኩ” ይባላል። የሚሲዮናዊ ጥናት ሊቅ የሆነው ማክጋቭራን ለምሳሌ የሕንድን ሕዝብ ቶሎ በወንጌል ለመድረስ በየመንደር ማዕከላት የቪዲዮ ቤተ ክርስቲያን ማቋቋም ይቻላል ብሎ ነበር። ልንዘነጋው የማይገባን ነገር ቢኖር የጌታ ወንጌል ሰውን አንጂ የዘመኑን ግኝት ያማከለ አንዳልነበረ ነው። ቴክኖሎጂ ሰብዓዊነትን አይተካም። ይህም ማለት በወቅቱ የተገኘውን መሣሪያ አልተጠቀመበትም ማለት አይደለም። ዋነኛ ትኩረቱ በአምላኩ በፈጠረው ሰው ላይ ነው ማለት አንጂ። የሰማሪያዊቱንና የጌርጌሲኖኑን ለው ታሪክ ማገናዘብ ይጠቅማል። (ዮሐንስ 4፤ ማርቆስ 5፡ 1-20) የጠራቸውን “ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ፤ ወንጌልንም ለፍጥረት ሁሉ ለበኩ” ያለውም ለዚህ ነው። (ማርቆስ 16፡15)

ጌታን ልንወለነው አንችልም። ቴክኖሎጂ ብዙ ጥቅም ቢኖረውም አስትንፋስ አንዳለበት ለው አይሆንም። የደሰታና የሐዘን ለሜት አይታይበትም፤ ቴሌቪዥንና ቪዲዮ ደግሞ አንድ አትጣጫ ንግግር አንጂ ምልልስ አያውቅም። አይዳለለም፤ ሥጋና ደም አይካፈልም። (1ኛ ዮሐንስ 1፡ 1-2፤ ዕብራውያን 2፡ 14-15፤ ዮሐንስ 1፡ 4) ባጭሩ ቴክኖሎጂ ብዙ ጥቅም ቢኖረውም ከሚገባ በላይ ግን ሥፍራ ልንለጠው አይገባም ማለታችን ነው።

ቴክኖሎጂ በገነዘባቸው አገሮች ሰው ከራሱና ከመሰሉ አንዲሁም ከተፈጥሮ ጋር ለመቆራረጡ አንደኛው ምክንያት ሆኗል። ግንኙነት ያባዛ አየመሰለ ሰውን ብቸኝነት ለቅቶበታል። ባልና ሚስት፣ ጓደኞች አብረው ይጓዛሉ፤ ሩቅ ካለ ሰው ጋር በየፊናቸው በአጅ ሰልክ ያወራሉ። በአካል ቅርብ፤ በአሳብ ግን ሩቅ ለሩቅ ሆነው ይኖራሉ። በዚህ መሐል ትዳር ቢፈርስ ምን ይደንቃል? የአጅ ሰልክ አንዲህ ሳያጣብበን የነበረው ዘመን ፈጥኖ ተረስቷል። ድምጽ በዝቷል፤ ባለ አንድ ፊት ጨጨታ ነግሷል።

ሰንቆች ናቸው በዚህ ዘመን የጽሞና ሕይወት የሚለማመዱ? የሰው ቁጥር በዛ ካለለ ያመለኩ የማይመስላቸው ዛሬ ጥቂቶች አይደሉም! ቴክኖሎጂ ምን ያህል ቢራተቅ ያልተሰጠን ሕይወት ደቀ መዝሙር አያደርግም!

ሮም ሥልጡን አንደ ነበረ አንዘንጋ። ግሪክም። ሥልጣኔ በኛ አልተጀመረም። በዘመኑ ሁሉም ሥልጡን ነው። ጊዜው ሊያልፍ አረጅ ያልተባለ የለም። ኃጢአትና ጽድቅ አንዲሁም የሰው መሠረታዊ ባሕርይ ግን አስካሁን አልተሻሻለም። አርግጥ ስለምንኖርባት ዓለም ከቀደሙት ይልቅ ዕውቀት አካብተን ሊሆን ይችላል። ሆኖም ጥበብንና ማኅበራዊነትን ሳንጥል አይደለም።

መደምደሚያ

ወንጌልን በተለያዩ መልኩ ለማስራጨት ምን መሠረታዊ ዕቅዶች ሊኖሩ ይገባል? ለዚህ ጥያቄ መልሱ አንደ ሁኔታው ሊለያይ ቢችልም፤ መሠረቱ ግን አያንዳንዱን ምዕመን ከአግዚአብሔር ቃል ጋር ማገናኘት ነው። ለመንፈስ ቅዱስ አደራ መስጠት ነው። ከጥገኛ አምነት ማላቀቅ ነው። በጌታ ቤት ሙሉ ማኅበርተኛ ወደ መሆን ደረጃ ላይ ማምጣት ነው። የጸሎትን ሕይወት ማለማመድ ነው። መሠረታዊ የቤተ ክርስቲያንን ታሪክና ሥርዓት ማላወቅ

ነው። አስተሳሰብን ለሚሰርቁ ባሕላዊ አመለካከቶች ከቃሉ ምላሽ የመሻትን ልማድ ማጉናጸፍ ነው። በእዕምሮ ጭምር የበሰሉ ወደ መሆን ማድረስ ነው። በተጨማሪ ከታች የተጠቀሱት ነጥቦች መነሻ ሊሆኑ ይችላሉ።

- የመጻፍና የማንበብ ልምዳችን አንደሚገባ የዳበረ አይደለም፤ ይህን የምንለው ማንበብና መጻፍ ስለማይችሉት ብዙሃን ወገኖቻችን አይደለም። ወይም ማንበብ ሲችሉና ሲፈልጉ የገንዘብ አቅም ያገዳቸውን አይደለም። ይልቅ ጥቂትም ቢሆኑ ለማንበብና ለመጻፍ በቅተዋል የምንላቸውን አንጂ። በቤተ ክርስቲያን መሪዎች ላይ ከሚታዩት ድክመቶች አንደኛው ምንጩ አለማንበብና አለማጥናት ነው። የማያነብሱ አንዲያነብሱ፤ የማያነብሱ ይበልጥ አንዲያነብሱ ማድረግ የቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ፣ ማሕበራዊ፣ ብሔራዊ ግዴታዋና ተግባሯ ሊሆን ይገባል። ያመኑት ሁሉ በቤታቸው ሆነ በአግዚአብሔር ቤት ከቃሉ የተነጠለ ኑሮ ሊኖራቸው አይችልምና። ይህን ሁኔታ ተገን አድርጉ ማቀድ ያስፈልጋል።
- ሰማዕት ጉዲና ቱምሣ ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን መካነ ኢየሱስን ከስድላ ስድስቱ አብዮት ቀደም ብሎ በኢትዮጵያ ጠቅላይ ግዛቶች መሠረተ ትምህርት አንድታካሄድ የሰጡት አመራር ሊኮረጅ አንጂ ሊዘነጋ አይገባም። ይህን የመሰለውን ግዳጅ ለመፈጸም መንግሥት አዋጅ አስኪያውጅ መጠበቅ አያሻም። ሰውንና የሕልውና መብቱን በሚመለከት ቤተ ክርስቲያን ቀዳሚ አንጂ ተከታይ መሆን የለባትም። የሰነ-መለኮት ትምህርት ተቋማትን ከማደራጀቱ ጋር ተያይዞ ተራውን ምዕመንና ቤተ ክርስቲያን በምትገኝባቸው ቀበሌዎች ኗሪዎችን አንዲጸፉና አንዲያነብሱ ማድረግ ቅድሚያ ሊሰጠው የሚገባ ጉዳይ ነው። መሃይምነት ከጌታ ቤት ይወገድ! አንባቢ በበዛ ቁጥር በብዙ ቁም ነገር ውስጥ የሚሳተፉ

እንዲሁ ይበዛሉና። ይህም በተራው የመጽሐፍትንና የመጽሐፍትን ሺያጭ ክፍ ያደርገዋል፤ የአሳብ ልውውጦችን ያዳብራል ማለት ነው።

- ማንበብ የሚችሉ የማንበብ ልምድ እንዲያዳብሩ፤ ትጉህና ታማኝ በሆኑ ምዕመናን እጅ በየአካባቢው የሠፈር ቤተ መጻሕፍትና ክበቦችና ማቋቋም ጠቃሚ ነው። በተለይም ለወጣቱ ትውልድ። በወር ይሁን በተወሰኑ ቀናት እንዲነበቡ በተመረጡ ጠቃሚ ጽሑፎች ላይ የአሳብ ልውውጥ ማድረግ ይህን ባሕል ያዳብረዋል። ደጋግሞ ማድረግ ልማድ ይሆናል፤ ጥሩ ልማድ ምን ጊዜም ጥሩ ነው። በቤተ ክርስቲያን ደረጃ የንባብ ቀን እንደ ሥም ቀን በዓመቱ አቅድ ውስጥ ሥፍራ ቢሰጠው እርስ በርስ የመበረታታትንና የመማማርን ልምድ ያስገኛል።
- የመጻፍ ልምድ እንዲዳብር፤ አጭር ኮርሶችን ማዘጋጀት፤ ዝንባሌ ያላቸውን ማሰባሰብ፤ በጀት መድቦ በአስፈላጊ ቁም ነገሮች ላይ እንዲጽፉ ብቃት ያላቸውን ግለ ሰዎችን ማስማራት፤ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት የዲሞክራሲ ሂደት እንዲፋጠንና ተደማጭነትን እንዲያገኙ ይረዳል። የአጭርና የረዥም ጊዜ ዕቅዶች ይህን መሠረት በማድረግ ሊዘጋጁ ይገባል።
- በደርግ ዘመን የነበረው ሁኔታ ሊታሰብን ይገባል። በተለይ አገር-አቀፍ የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ኅብረት ሕልውናቸው ከሚያጠራጥር የውጭ ድርጅቶች ጋር ያላቸውን ግንኙነት ማቋረጥ ይኖርባቸዋል (ይመልከቱ፡ <http://blogs.salon.com/0003494/2005/10/16.html>)
- ከሁሉ አስቀድሞ የነዚህን ድርጅቶች ማንነት ማጣራት ያስፈልጋል። በአሜሪካ የሚገኙ እንዳንድ ወንጌላውያን ድርጅቶችና መሪዎቻቸው በጭፍን የመንግሥታቸውን

የውጭ ፖሊሲ የሚያራምዱ ወይም የሚያስተጋቡ ሆነዋል። ሌሎች ደግሞ ከአገራው ምዕመን የሚገኘው ገቢ ሰላቀለቀሰ በታዳጊ አገሮች ችግር ተገን ያልነበረ ዕቅድ እያወጡ እርዳታ በመስጠት ላይ ይገኛሉ።

“ጅብ እማያውቁት አገር ሄዶ ቁርበት አንጥፋልኝ ይላል” እንደ ተባለው ቤተ ክርስቲያን እንተክላለን እያሉ የሚጉርፉ ሁሉ ከኋላቸው ሌላ ታሪክ ሲኖራቸው እንደሚችል የምንገነዘብ ይመስለናል።

ቤተ ክርስቲያን ገንዘብና ቁሳቁሶችን ሰላቀረቡላት ወይም ለግለሰቦች የገቢ ምንጭ ስለ ተገኘ ብቻ ልታስተናግዳቸው አይገባም። እንዲያውም ልትገልጣቸው ይገባል። ወይም የሰከነ አቋም ካላቸው ድርጅቶችና አውነተኛ የጌታ አገልጋዮች ምስክርነት እንዲያቀርቡ ግድ ልትላቸው ይገባል።

እያንዳንዱ የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ኅብረት አባል ከሆነ ጋር እንደተጣመረ ማጣራት ይጠቅማል። ለመሆኑ የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያን ኅብረት በአገሪቱ ውስጥ የሚንቀሳቀሱትን ሃይማኖታዊ ድርጅቶች ስም፣ ድርጅታዊ ዓላማና መነሻሪያ ዝርዝር ይኖረው ይሆን? እነዚህ ድርጅቶች ለየመጡበት አድራሻ የሚያቀርቡትን ሪፖርት ማመላከር ቢቻል ምን ትዝብት ያተርፍ ይሆን? የሥነ ምግባር ጉድለት ሲገኝባቸው በድኅረ ገጽ ማስታወቅ ይጀመር ይሆን?

- ቤተ ክርስቲያን ለምዕመናኗ የትኛው ዝማሬ ያልተጣራ ትምህርት እንደሚያስተጋባ ማጣራትና ማስታወቅ፤ ሲያስፈልግም ማገድ ይኖርባታል። በዝማሬ የሚቀርቡትን የወንጌል መልእክቶች ይዘትና ብቃት መመዘን አስፈላጊም ተገቢም ነው።

- የቤተ ክርስቲያን ዕድገቷ ወደ ኋላ መመልከትን ይጨምራል። ታሪካንና ቅርሷን መዘንጋት ትልቅ አደጋ ነው። ዛሬ የሚታየው ቀድሞ ያልነበረ አይደለም። የሚመጣውም ያለፈውን የሚደግም ነው። ለመማር መዘግየትና የተማረውን መርህት የለው ሁሉ ባሕርይ ነውና።

- ወጣቱን ትውልድ ለማስተናገድ ሲባል በሚታየው ላይ ብቻ ማተኮርና የቀደመውን የበረከት ዘመን ችላ ማለት ውሎ ሲያድር የወንጌልን መልእክት ማዛባቱ አይቀርም። ትውልዱንም ከቅርሱ ያንድልበታል። የሚቀጥለውም ትውልድ የዚህኛውን ከዘነጋ የሚከተለውን ክለረት መገመት አያቅትም። ታሪኩን የሚዘነጋ በታሪክም ይዘነጋል አንዲሉ ማለት ነው!

- የአብያተ ክርስቲያናት አምልኮ ሥርዓትና የቃሉ ትምህርት መመላለል ሊያሳስብን ይገባል። የቴክኖሎጂ ዓለም አቀፋዊ ጫና በ “ልዩነት” ውስጥ ያለውን ውበት አክለሞ አንድ ወጥነትን አያጸና ነው። በቀድሞ ዘመናት ለቤተ ክርስቲያን መዘምራት የተለያዩ የመዚቃ መሣርያዎችን መጠቀም ግዴታ ነበር። አብሮ መለማመድ፣ በአንድ ሥፍራ ቀጠሮ አክብሮ መገናኘት፣ አብሮ መጸምና መጸለይ፣ መቻቻል፣ መስማማት፣ መኩራረፍና መታረቅ ነበረባቸው። ዛሬ ግን ጌታሩም፣ አኩርዲዮኑም፣ ከበሮውም ተጠቃልሎ በአንድ “ኪቦርድ” ቀርቧል። የቴክኖሎጂ ውጤት ከሰብአዊነትና ከኅብረት ጉዳና አንዳያፈናቅለን ምን ጥንቃቄ መውሰድ ያለፈልጋል?

ምዕራፍ ስድስት



ሕይወት ቢራቢሮ?

መግቢያ



ባለቅኔው ጸጋዬ “አላት ወይ አበባ” በሚል ርዕስ ካሠረራቸው ግጥሞች መካከል አንዱ ‘ሕይወት ቢራቢሮ’ የተሰኘው ነው።

ግጥሙ አንደ ተቀሩቱ ሁሉ በውበትና በጥልቀት የታነጸ ነው። ሆኖም ከሌሎቹ ይልቅ በተለየ መንገድ የመኖርን ትርጉም

ይመረምራል፤ በብዙዎቻችን ዘንድ ተቀባይነት ያገኘውን መልስ በጥርጣሬ ይቃኛል።

“የሕይወት መገኛዋ ከየት ነው? ግሥጋሴዋስ ወደት ነው?” ይሰናል።

እርግጠኛ የሆነ መልስ አስኪመጣለት አይጠብቅም።

በፍለጋው ይረካል። አሳቡ መጓዙ ላይ እንጂ መድረሱ ላይ አይደለም። ይህንን በቃል አመራረጡና በሐረግ አደራደሩ ያብራራልናል።

የቅኔ ስልቱና ውበቱ በአንዳንድ መልኩ ከከበደ ሚካኤል ጋር ቢመሳሰልም፤¹ ጸጋዬ ከከበደና ከሌሎች ሁሉ የሚለይበት ሶስት ዓይነተኛ መንገዶች አሉ።

ይኸውም፡ አንደኛ፤ ሰብአዊነትን ከሠፈር አስከ አህጉር፤ ከአህጉር አስከ አህጉራት ድረስ ለማስተላለፍ፤ ከጥንት ወደ ዛሬና ከዛሬ ወደ ጥንት ለማሸጋገር ጥረት ማድረጉ ነው። በዚያው ልክ ስለ አውነት

¹ በጥበብ በዘዴ ቀይና አረንጓዴ ብጫ ሰማያዊ ጥቁር ጎምራዊ ከያይነቱ ቀለም የጉደላት የለም ሆኖ የደመቀ አያብረቀረቀ መልኩ አጅግ አምሮ ጥልፋ ተነባብሮ መጣች ብራብሮ! ... [ዋና ቅጂ]

ምንነት፤ ስለ ፍትሕ፤ ስለ እኩልነት፤ ስለ ነጻነት፤ ስለ (አገር) ፍትር፤ ስለ ዘላለማዊነት፤ ስለ ሞት፤ ወዘተ ማውጋቱ ነው።²

ሁለተኛ፤ ከተሰመዱ የግጥም ሥርዓቶች ሌላ “የጸጋዬ ቤት” የተሰኘ የራሱን አቀማመጥ መፍጠሩ ነው።

በመጨረሻም፤ ጽሑፎቹ መጽሐፍ ቅዱስን በቀጥታ ሆነ በተዘዋዋሪ ማጣቀሳቸው ነው። ይህ የመጨረሻው ነጥብ የጸጋዬን ጽሑፎች ‘መንፈሳዊነት’ ይበልጥ ጉልህ ያደርገዋል።³ ‘መንፈሳዊ’ በዚህ አገላለጽ፤ በሚታየው አይረካም ወይም አይወስንም ለማለት ነው። ባለፈው ላይ ተመርኩዞ የወደፊቱን ብስራት ያመጣልናል ለማለት ነው።

የማይታየውን የሕይወትን ጥልቅ ምሥጢርና አጭርነት፤ የፍጥረትን ውስብስብነትና የራሱን ሕልውና ለመረዳት ይጥራል ማለታችን ነው። በዚህ ክፍል መጽሐፍ ቅዱስ ማጣቀሱን ባጭሩ ጠቁመን በ ‘ሕይወት ቢራቢሮ’ ገጽታ ላይ እንወያያለን።

ከመጽሐፍ ቅዱስ እነዚህ ሁለት ክፍሎች ተጠቅሰዋል፤

- ይኸ ይሆን አልፋ-ኦሚጋ? (መጽሐፈ ራእይ 1:8)
- ይኸ ይሆን አስቀድሞ ቃል? (የዮሐንስ ወንጌል 1:1)

² የፍጥረትን መነሻ፤ የታሪክን መሠረት በመመርመርና የሃይማኖትን አኳኋን በማገናዘብ ጸጋዬ ከሌሎች ይጠልቃል ለማለት እንጂ ሌሎች የሕይወትን ጥያቄ አይመራመሩም ለማለት አይደለም። ስምሳሌ ያህል፤ የመንግስቱ ለማንና የገብረ ክርስቶስ ደስታን ሥራዎች መመልከት ይበቃል።

³ ባለ ቅኔው ስምሳሌ በዋሽንግተን ዲሲ አሜሪካ በተደረገ ሰብሰባ ላይ፡ “በተለምዶ አታምኑም? እኔ በተለምዶ አምናለሁ፤ ራእይ እኮ ተለምዶ ነው” ብሏል። [ደብተራው ደት ኮም፤ ህዳር 14/1995 ዓ.ም. ከ 6:50-7:50 ባሉ ደቂቃዎች መካከል።]

ክርስቲያናዊና ሃይማኖታዊ አስተሳሰቦች በተዘዋዋሪ የተገለጹባቸው ቃላት ደግሞ የሚከተሉት ናቸው፤

- ጸጋ፣ ሞገሱ ይህም ስጦታ እንጂ በራስ የሚገኝ ስላለመሆኑ፣ የሚሰበሰብ ስለመሆኑ
- “ፀሐይ የኅዘን ማቅ አጥልቃ” ይላል፤
- ብርሃንና ጭለማ ገናናነታቸውና ተፈራራቂነታቸው። ይኸው አሳብ ተደጋግሞ ተገልጿል። በርቶ፣ ተጥለቅልቆ፣ ጨራ፣ መንጸባርቅ፣ ፀሐይ፣ ፈገግታ፣ ቀን፣ ብልጭታ፣ ውጋጋን፣ ንጋት። ሲመሸ፣ ሌት።
- ሞትና ሕይወት፤ በጋና ክረምት፤ ደስታና ኅዘን፤ ሰማይና ምድር
- ግማደ መስቀል
- ጸዋ፤ ፍስሃ፤ ሢሳይ

ቢራቢሮ ሕይወት

የቢራ ቢሮ “ልደትና ዕድሜዋ” አራት የዕድገት ሂደት ይታይበታል። ስትበርር ውል-ውል ብን-ብን ትላለች። እንደ ጢስና እንደ ላባ ገላዋ የቀለላት ነች፤ ትንባፈላለች። አቅጣጫዋን ማወቅ ሆነ መከታተል ያዳግታል። በበረራ ላይ አያለች መያዝ አስችጋሪ ይሆናል። ለመያዝ ማድፈጥ፣ ብዙ ጥረትና ትግስት ይጠይቃል። ሲቀርቧት አታስፈራም። ግን ለአያያዝ አታመችም። ለዚህ ይሆን ባለቅኔው ከሕይወት ጋር ያመሳሰላት?

ምግቧን ከአበባ ወደ አበባ እየዘመተች ትቀሰማለች። አግረ መንገዷን አበቦቹን እያዳቀለች ሕይወትን ታራባለች። በቀለማት አሽብርቃ ከሩቅ እንደምትታየው ሳትሆን ቀርበው ሲነኳት ብን ብላ የምትረግፍ ሕልም ፍጥረት ነች። እውነትም፣ የጥንት ግሪኮች የሰው ነፍስ ስትወጣ በቢራቢሮ ተመስላ ነው የሚሉት ያለ

እንዳች ምክንያት አይደለም።

ቢራቢሮ ሥፍራ አትመርጥም። ከጉድፍ ላይ ተነሥታ በርራ ከሚያማምሩና ሽታቸው ከሚያውድ ዕፀዋት ላይ ታርፋለች። ሊይዟት የሚችሉ ሁሉ “እንደ ልጅ” መሆን ይኖርባቸዋል። መገረም የገዛቸው ሊሆኑ ይገባል። በፍጥረት ውስብስብነት፣ ውበትና ውህደት የተማረኩ፣ የልጅነታቸውን የማድነትና የመጠየቅ ጸጋ ያልጣሉ መሆን ይኖርባቸዋል።

ቢራ ቢሮ ከአበባው ላይ፣ ምን አይተሽ ነው ከቅጠሉ ከቁጠማው፣ ከለምለሙ፣ ለምረሽ፣ አቅፈሽ መመለሉ

ሕይወት ቢራቢሮ

ባለቅኔው ሕይወትን አይተማመንባትም። አላፊ መሆኗን ይገነዘባል። ቢራቢሮ ይህን እንድታመላክተው ይሻል። በኑሮ ግርግር መሐል የተዘነጋውን ጥልቅና የስነበተ ለሰው ሁሉ መሠረታዊ የሆነ ጥያቄ ይጠይቃል፤

አስቲ አስተምረኝ ቢራ ቢሮ፣ ሰው ለመባል አለኝታዬ

ቀድሞ የት ነው መነሻዬ

ሲመሽ የት ነው መድረሻዬ?...

መነሻና መድረሻ

መነሻና መድረሻ እንዳለ ቢያስታውቅም፣ ሕይወትን ዑደት እንጂ በአንድ አቅጣጫ እንደምትሄድ አይገነዘብም። ፍጥረት ሳያቋርጥ ይቀያየራል፤ ይነሣል፤ ይርጣል፤ ይደፋል። ቀና ብሎ ቀጥ ብሎ ወደ ፊት አይገሠግስም። መውጫ አጥቶ ይሆን? መውጫውን ማየት ተስኖት ይሆን?

ሲነሣ ሲሮጥ ሲደፋ፤ ሲያጋድል ሲያገዛ ሚዛን...

ሲፍተለተል ይወለዳል፤ ሳይነቃ ይወድማል ይባላል

ልደቱ ዕድሜና ሞቱ፤ አለማቋረጥ ይጓዛል

ቀዳሚ ጥያቄ?

በብዙዎች ዘንድ ተቀባይነት ያገኘውን የሕይወት ጅማራና ፍጻሜ ትምህርት ሌላ ማብራርያ ያክልበታል፤ እንደገና ለምርመራ ያቀርባል፤

ሲተረትማ ሲወጋ፤ ከየብልጭታው ውጋጋን

የሰው የአራዊት የእለዋፍ፤ ውስብስብ ነገደ ጉንዳን

ሲነሣ ሲሮጥ ሲደፋ፤ ሲያጋድል ሲያገዛ ሚዛን

በማይመጠን ታላቅ ኃይል፤ በተፈጥሮ ግዙፍ ሥልጣን

ሲፍተለተል ይወለዳል፤ ሳይነቃ ይወድማል ይባላል...

ሲነገር እንደ ለማነው...

መልሱን አይለጠንም። የባለቅኔ ተግባሩ ያ አይደለምና። ማሳለቡ ላይ እንጂ። ባለቅኔ ባለ ራሱ ነው። ራሱን እንጂ አፈጻጸሙን አያስታውቅም። በአለምሮው ውስጥ እንደ በራሱ ብርሃን መጠን ያየውን ዓለም አኳኋን ይነግረናል። የምናውቀውን አውነት የምናየውን ዓለም ከመልመድ ብዛት ድንቅኝነቱን አንዳንዘነጋ ጠርዞ በማፈራረቅ ገጽታውን በማቀያየር እንደ አዲስ ያቀርብልናል።

ባለቅኔው መነጋገሪያ በሆነን በዚህ ግጥም ውስጥ ዝናብና ዝንብን፤

ዐሐይና ጉርፍን፤ አበባና እሳትን፤ ዕንባና ዶፍን፤ ጉጆና መስክን፤ በርፍሰና የጎዘንን ማቅ፤ ወዘተ እያነጻጸረ፤ እያጣመረ፤ እያመሳሰለ ያነጋግረናል።

ሕይወት አላፈ ነው፤ “ሲመሸ፤ ሲሸሸ፤ ለትከንፍ፤ ሲረግፍ፤ ሲገፍ፤ አለፈ” እያለ ያስረዳል፤

የሕይወት ‘ቢራቢሮነት’ የተወለነለት የሕይወት ሂደት ቢኖረውም፤ አስተማማኝነት ግን አይታይበትም። ቢሆንም ከተቀጠረለት እያመልጥም። ይህንን እውነት ልብ በሚወጋ ሰንኝ ይገልጻል፤

ቢራ ቢሮ ሆኖ አማይበር

ፀደይ ሆኖ የሚዘልቅ የለም ...

ይሁን ያለን ዲቡኩሉ፤ የኑሮ ግማደ መለቀል

ለካ እንዲያው ነው መርበትበቱ፤ ሥረ-ቃሉ ላይነቀል?...

ግጥሙን በመገረም ዝግታ ጥያቄ ይከፍታል፤

ቢራ ቢሮ ከአበባው ላይ፤ ምን አይተሽ ነው ከትጠሉ

ከቁጠማው፤ ከለምለሙ፤ ለምረሽ፤ አቅፈሽ መመለሱ

መደምደሚያው ምላሽ ላያገኝ የጥያቄውን ደጅ በመሸቱ ትይዩ እንደ ተከፈተ ይተወዋል። ሲደርሰበት የሚናፍቀውን፤ ግን ከሁኔታዎች የተነሣ ያልተቻለውን አያስበ ይወተውታል፤ ያንንም ሁኔታ በአግረ-አሳቡ ይዳሰሳል...

ምን አለበት ላንዲት ለሞን

ቢራ ቢሮ እኔ እንቺን ብሆን?

የሕይወት ትርጉም በመነሻና በመድረሻዋ ሳይሆን በተገኘበት ነው ማለቱ ይሆን?...? የሰው ሕይወት አንድ ንጋትና አንድ ምሽት በድግግሞሽ የታጠረ ሰሰሆነ፤ ይህን አውነት ለማንጸባረቅ ይሆን ሰንኞቹ የተደጋገሙት?

የግጥሙ 'መንፈሳዊ' መሆን ምን ያስረዳናል?

ባለቅኔው ግጥሙን ከጻፈበት ጊዜ አንስቶ (በ 1961 ተጻፈ) አስከ ሕይወቱ መጨረሻ ድረስ (1998) ሲጠይቀው ስለኖረው ጥያቄ አንድ እቋም ብቻ ነበረው ማለት ያዳግተናል። ደግሞ ከሃምሳ ዓመት ፈጠራዎቹ ውስጥ በአንዲቱ ግጥም ብቻ ብንገመግመው አንበድላለን። ስለ ግጥሙ ግን ቢያንስ ሶስት ቁም ነገሮችን መገንዘብ አንችላለን።

የመጀመሪያው፤ ባለ ቅኔው የተገኘበትን ባሕል ሕዝብ መልክዓ ምድር ምን ያህል እንደሚያውቅና እንደሚያከብር ያሳያል።

ሁለተኛ፤ የሕዝቡን ቋንቋና ባሕል ሳይጋፋ ሳይንቅ ወደ አንድ አቅጣጫ ለመምራት ያደረገውን ጥረት ያመለክታል። ማኅበረ ሰቡ ልክ ነው ብሎ የተቀበለውን አውነት እንደገና እንዲመረምር ይጋብዛል።

ሲተረትማ ሲወጋ... ሲነገር እንደ ሰማነው...

ሶስተኛ፤ አውነትን ለማወቅ ያደረገውን ጥረት ያስረዳል። ሰው የዘላለሙን ጉዳይ ለመረዳት በውስጡ ምን ያህል ጥልቅ ጥማት እንዳለው ያሳያል።

“ነገርን ሁሉ በጊዜው ውብ አድርጎ ሠራው፤ እግዚአብሔርም ከጥንት ጀምሮ እስከ ፍጻሜ ድረስ የሠራውን ሥራ ሰው መርምሮ እንዳያገኝ ዘላለምነትን

በልቡ ሰጠው።” (መክብብ 3:11)

ያም ጥማት በሆነ ባልሆነው እንደማይረካ ያስገነዝባል። ሲያረካው ቢችል ያ ነገር ከርሱ ውጭ እንደሆነ፤ ፍለጋውም የሚያስከትለው ረሐብ ከቶ ብርቱ እንደሆነ በመረዳት ይወተውታል፤

ምን አለበት ሳንዲት ሰሞን

ቢራ ቢሮ እኔ እንቺን ብሆን

በፍሰሃሽ ብጥለቀለት፤ ብነግሥባት ባንቺ ጽዮን?

ጸጋ ሞገሰሽን ሰብሼ፤ እኔ ባንቺ ለም አልፈ

እኔ ባየርሽ ለፍፈ

እኔ ባክናፍሽ ከንፈ

ምን አለበት ቢራ ቢሮ፤ ... አንቺ ቀለም ለበሰ ቅጠል

የብርሃን ጨራ ጠለል

ተወርዋሪ ሲሣይ መስል፤

ምን አለበት ቢራ ቢሮ፤ ዕድልሽን እኔ ብታደል?...

አውነትና ሕይወት

“ሕይወት ቢራቢሮ” ቤተ ክርስቲያን የምትጠይቃቸውንና ልትጠይቃቸው ሲገባት የዘነጋቻቸውን ጥያቄዎች መልሶ ያቀርብልናል፤

- ለሰውነት እናስተምራለን፤ ግን እውነት በተገኘበት ሁሉ የእግዚአብሔር እውነት እንደሆነ እናስተውላለን?
- ሰው በእግዚአብሔር አምላል እንደ ተፈጠረ እናምናለን፤ ፍትሕ ሲጉድል ሰብዓዊ መብት ሲገፋ እንቆረቆራለን?
- ወገኖቻችን ወደ ወንጌል እውነት እንዲደርሱ እንወዳለን፤ እንላለን። የወገኖቻችንን አስተላላቢ ባሕል አኗኗር ለመረዳት እንጥራለን? ወይስ በንቀት እናያለን?
- ለሕይወት ጥያቄ በርግጠኝነት መልሱን በክርስቶስ በኩል እግኝተናል እንላለን፤ እርካታ ይታይብናል? ክርስቶስን ከማያውቁት ምን ይለየናል? ፍለጋውንስ ችላ ብለን ይሆን? (1ኛ ጴጥሮስ 2፡ 21) ፍለጋውን ከእርግጠኝነቱ ጋር ደርበን መያዝ ተስማምደናል?

የክርስቶስ በሆኑት ዘንድ እርካታና መሻት አብረው ይገኛሉና። እርግጠኝነት ሲጠፋ መዋተት ይመጣል፤ ፍለጋ ሲጉድል ደግሞ የማይታገሥ ግትርነት ይይላል።

አምላኬ፤ አምላኬ፤ ወደ እንተ አገሠግሣለሁ

ነፍሴን እንተን ተጠማች

ሥጋዬ እንተን እንደት ናፈቀች...

ነፍሴ በኋላህ ተከታተለች...

ነፍሴ በቅቤና በሰብ እንደሚጠግቡ ትጠግባለች (መዝሙር 63)

ዋላ ወደ ውኃ ምንጭ እንደሚገናኙት

አቤቱ፤ እንዲሁ ነፍሴ ወደ እንተ ትናፍቃለች (መዝሙር 42)

የተራበችን ነፍስ እጥግባለሁና

የተራቀቀችንም ነፍስ በበረከት ሞልቷልና (መዝሙር 107)

ግልጽ ቋንቋ

ባለ ቅኔው ጸጋዬ የተጠቀመባቸው ምርጥ፤ ውብና ጥራት ያላቸው ቃላት ናቸው። ከምናውቀውና ከምንረዳው ሁኔታ ተነሥቶ አብረነው እንድንጓዝ ይጋብዘናል። በእገላለጹ ማማር ይማርከናል፤ በምሾታችን በጥያቄአችንና በናፍቆታችን በኩል ስለቀረበን ልንሰማው እንፈቅዳለን፤ እንገደዳለን። የጠብቅነውንና የምንፈልገውን መልስ አይስጠን ይሆናል። ዳሩ ግን፤ የያዝነውን እውነት እንድንመረምር ይጠይቀናል። ለሚቀርቡልን ጥያቄዎች እጥጋቢ ምላሽ ለመስጠት ደግሞ አስቀድሞ ጥያቄውን በትክክል መረዳት ይኖርብናል።

ከምናነብባቸው ጽሑፎች እንዳንጾቹ ከአስተላላባችንና ከባሕላችን ጋር ያልተገናዘቡ፤ የተኩረጁና ለመረዳት የሚያዳግቱ ናቸው። የራሱን ሳያውቁ የሌላውን ማስተጋባት ነውር ነው፤ ከክብር መጉደል ነው። ማስመስል ራሱን መናቅ ነው። የራሱን ጥሎ በጭፍኑ የሌላውን ማስተጋባት የእግዚአብሔርን ዓላማ መሳት ነው፤ ሲብስም እግዚአብሔርን መናቅ ነው።

ዕድልሽ የዋዛም አይደል

ክፋ ፈተና ነው መምሰል፤...

በርቺ አንግዲህ ቢራቢር፤ ክረምት ላንች ብቻ አስፈ

መስሎ አላድር ያለውማ፤ በጉርፍ ዘቅጦ ጉረፈ

የአግዚአብሔር ሕዝብ ሕይወቱና ቋንቋው ግልጽ መሆን ይኖርበታል። በቤተ ክርስቲያን ክልል ብቻ የተወሰነ ሊሆን አይገባውም። አኗኗሩ ለሚያየው ጥያቄ የማይፈጥር፤ ለሚሰማው የማያደናግር መሆን አስበት። (የሐዋ ሥራ 2) ካልተረዱን ችግሩ ያለው እኛ ጋ ነው ማለት ነው።

በቅኔና በዝማሬ

ዘማሪዎች መዚቃው ላይ አንደሚተጉ ሁሉ የዝማሬውንም ቃል ማጥራት ይኖርባቸዋል። የባለቅኔው አንዲቷ ቃል ብትወገድ ወይም ብትሰወጥ በግጥሙ ሕልውና ላይ ብዙ ሰው ስውጥ ያስከትላል። የቃላቱ አደራደርና አመራረጥ የራሱ የሆነ የሚፈልቅ መዚቃ ቃና አለው። ሥርዓት አለው፤ ዝግታ አለው። ማዕርግ አለው።

ቢራቢር ከአበባው ላይ፤ ምን አይተሽ ነው ከቅጠሉ

ከቁጣማው፤ ከሰምሰሙ፤ ሰምረሽ አትፈሽ መመስሉ

ከአንዳንድ ከምንሰማቸው መዝሙሮች ውስጥ ሐረጎች አንዳስ ቢሠረዙ አንኳ ለውጥ አያመጣም። ለወንጌል ክብር የማይመቹ ቃላትን ቤት አንዲመታ ብቻ ወይም ስዎች የሚነጋገሩበት ቋንቋ ነው በሚል ስብብ መጠቀም የሰሚውን አድገት ይገታል፤ አያንጽም፤ አያነጻም። ከአገር መሪ የማይጠበቅ ወይም የሚጠበቅ አነጋገር አስ። ከወንጌል አገልጋይ (ዘማሪ) የማይጠበቅ ወይም

የሚጠበቅ አንደዚሁ አስ።

ለዚህ ነው ወንጌል በኃይሉ ሙላት አንዲተላለፍ ከተፈሰገ ከብዙ ጸሎት ጋር አስምሮና ልብን በአግዚአብሔር ቃል መግራት የሚያስፈልገው። ለዚህም ነው መንፈሳዊ እውነትን ለመግለጽ ብዙ ጸጋ የሚያስጠይቀው። (ኤፌሶን 6፡ 20) ለዚህ ነው ዝማሬው የሰሚውን ልብ አንዲነካና ሰውጥ አንዲያስከትል ያለፍንበትን የተረዳነውን እውነት መስበክና መዘመር የሚኖርብን። ከቃላቱና ከመዚቃው ጋር የተዘመረበቱ መንፈስ ወደ ነፍስ ፈጥኖ ይደርሳልና።

የዘማሪዎች ድርሻና ኃላፊነት ከፍተኛ ስለሆነ መዝሙሮች ከመታተማቸው በፊት ዘማሪው ቀርቦ ቤተ ክርስቲያንን ወይም ጸጋ የተሰጣቸውን ማማከር ከስሕተት ይጠብቃል። (ዕብራውያን 13፡ 7፤ ሮሜ 16፡ 7) ይህ ማለት ሳንሱር ይደረግ ማለት አይደለም። አንዱ ሌላውን የሚጠብቅበት መንገድ ይፈጠር ማለት አንጂ። የፍቅርና የትሕትና መንገዱ ይኸ ነው። ደግሞም ከመንፈስ ቅዱስ አላብና አሠራር ጋር ይስማማል አንጂ አይቃረንም። ስቤተ ክርስቲያን መገዛትን ይጠይቃል።

የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ጉዳይ የአንድ ሰው፤ የጥቂቶች፤ የአንድ ትውልድ ወይም የባልንጀሮች ጉዳይ አንዳይደለ መገንዘብን ይጠይቃል። የቤቱ ጉዳይ የግለሰቦች፤ የቤቶች ወይም የወጣቶች ብቻ አንዳይሆን አድርጎ ጌታ መስርቶታልና። አንግዲህ አግዚአብሔር ያገጣጠመውን ሰው አይለያይ። (1ኛ ቶሮንቶስ 12) ባጭሩ፤ የአንድ ወንድምና አህት መስናክል የኔም የሁላችንም መስናክል ይሆናል።

የቃላት አመራረጥ ንጹሕ አስተሳሰቦችን አንዲያነሳሱ ታስቦ ሊሆን ይገባል። (ፊልጵስዩስ 4፡ 8፤ 2ኛ ጴጥሮስ 1፡ 14-15፤ 3፡ 1-2)

ቤት የሚመቱ፤ ሥርዓት የያዙ፤ ለማስታወስ የሚረዱ ሊሆኑ ይገባል። የተደረገለትን ብቻ ሳይሆን ያደረገለትን አምላክ ኃያልነት፤ ቸርነት፤ ቅዱስነት፤ ዘላለማዊነት ወዘተ ማግኘት ይኖርበታል። የወንድም አዲሱ ወርቁንና የወንድም ተስፋዬ ጋቢሶን መዝሙሮች በምሳሌነት መጥቀስ ይቻላል።

መንፈሳዊ ሙዚቃ ቅንብሩ የጉራጊኛ፤ ትግርኛ፤ ሬጌ ዳንኪራ ስልት ሊያስታውስን አይገባም። ሙዚቃው የቃሉን አላብ ለማስተላለፍ የሚያግዝ አንጂ የሚሻማ የሚጋፋ የሚያጨናግፍ የሚያደናገር ከቃሉ መልክነት የሚያዘናጋ መሆን የለበትም። የሚያዘናጋ ከሆነ ወይ መዝሙሩ መቅረት አለበት ወይም ያለ ሙዚቃ መሣርያ መዘመር ይኖርበታል ማለት ነው።

መደምደሚያ

የወንጌል አገልጋዮች የዓለምን ቋንቋ መረዳትና የእግዚአብሔርን ሕዝብ ቋንቋ ደግሞ ለዓለም መግለጽና ማስረዳት መቻል ይኖርባቸዋል። በአንድ ሥፍራ ለጸሎት ተሰብስበው ሳሉ፤ “እስቲ ለነፍሳት አንጸልይ” አንዳለውና፤ በመካከል የነበረ አንግዳም፤ “እነዚህ ጴጌዎች አሁን ለሰዎች፤ ብለው ብለው ደግሞ ለትንሻና ለገብረ-ጉንዳን አንጸልይ ይበሉ?” አለ አንደተባለው ማለት ነው።

የአገራችንን ልማድ ወግና ታሪክ የሚያስረዳ ስለሆነ የዚህ ባለቅኔና ሌሎች ጸሐፍት ሥራዎች በስነ-መለኮት ትምህርት ተቋማት በተጨማሪ በመደበኛነት ሲጠኑ ይገባል። የሌሎችን ቋንቋ ማወቅ የአክብሮት መግለጫ ብቻ ሳይሆን የምሥራቹንም ወንጌል ማብሰሪያ መንገድ ስለሆነ አያንዳንዱ አፍ ከፈታበት ሌላ ሌላ ቋንቋ መማሩ አስፈላጊ ይሆናል።

እስቲ ግጥሙን በአንድ ወጥነቱ እናንብብ፤

ሕይወት ቢራቢሮ

ቢራ ቢሮ ከአበባው ላይ፤ ምን አይተሽ ነው ከቅጠሉ ከቁጠማው፤ ከለምለሙ፤ ለምረሽ አቅፈሽ መመስሉ ለምንድነው ቢራቢሮ

አበባሽ ከአበባው ሠምሮ፤

በፀደይ ከፀደይ ጋር ፈክቶ

በርቶ፤ ተጥስቅልቆ ደርቶ

አንደ ጨራ ተንዠርግጦ፤ በመንጸባርቅ ተንጣሎ

ፀደይ አክሎ ፀደይ መስሎ

ውሎ፤...ኋላ ቀኑ ሲመሽ

ፀሐይ ግንባሯን ቀልላ፤ ከጭለማ ክንፍ ስትሸሽ

ብርሃኗ በሌት ተዳፍኖ፤ ዓይኗም ፈገግታዋም ሲሰንፍ

አዝርአቱ አርጭ ብሎ፤ ጸጋውን ከመልኩ ሲገፍ

አበባው ምድሩን ሲንተራስ፤ ያፈር ጽዋ ዕረፍቱን ሲገድፍ

ቢራ ቢሮ ያንቺስ ሞገስ፤ ለምንድነው አብሮ አሚረግፍ?...

ምን አይተሻል ከቁጠማ፤ ምን አይተሻል ከለምለሙ?...

ቀን አብረሽ አብበሽ ውለሽ፤ ሲመሽ አብረሽ ማስለምለሙ?...

አስተምረኝ ቢራ ቢሮ፤ ሰው ለመባል አስኝታዬ

ቀድሞ የት ነው መነሻዬ

ሲመሽ የት ነው መድረሻዬ?...

ሲተረትማ ሲወጋ፤ ከየብልጭታው ውጋጋን

የሰው የአራዊት የአእዋፍ፤ ውስብስብ ነገደ ጉንዳን

ሲነሣ ሲሮጥ ሲደፋ፤ ሲያጋድል ሲያባዛ ሚዛን

በማይመጠን ታላቅ ኃይል፤ በተፈጥሮ ግዙፍ ሥልጣን

ሊፍተስተል ይወለዳል፤ ሳይነቃ ይወድማል ይባላል

ልደቱ ዕድሜና ሞቱ፤ አስማቋረጥ ይጓዛል፤
ይኸ ይሆን አልፋ-አሜጋ? ይኸ ይሆን አስቀድሞ ቃል?...

ያንቺሳ ምሥጢር ምንድነው፤ ቢራ ቢሮ አንወያይ
አንቺ የዕፀዋት አዋዋይ
ከፀደይ ጋር ፀደይ መሳይ
ከአበባም አበባ መሳይ...
ምን አለበት ላንዲት ሰሞን
ቢራ ቢሮ አኒ አንቺን ብሆን
በፍሰሃሽ ብጥለቀሰቅ፤ ብነግሥባት ባንቺ ጽዮን?
ጸጋ ሞገሰሽን ለብሼ፤ አኒ ባንቺ ስም አልፈ
አኒ ባዩርሽ ሰፍፈ
አኒ ባክናፍሽ ከንፈ
ምን አለበት ቢራ ቢሮ፤....አንቺ ቀለም ለበሰ ቅጠል
የብርሃን ጨራ ጠለል
ተወርዋሪ ሲሣይ መሰል፤
ምን አለበት ቢራ ቢሮ፤ ዕድልሽን አኒ ብታደል?...
ትንኞች፤ ዝንቦች ያውሻል
ወረተኛ ነሽ ይሉሻል፤

ከአበባ አበባ መክነፍሽ
ከፀደይ በጋ መዝለቅሽ፤
ከሾህ፤ ከጉድፍ ስትሰቂ
ከየሰንጥሩ ስትወድቂ
ስትዳሪ፤ ወግ ስትነጥቂ
አያወቅሽ አንዳላዋቂ
የወረት ነው ብሰውሻል፤ ቢራ ቢሮ ተጠንቀቁ።

የበጋው እንኳ ግድ የለም፤ የሀጋይ አሰድ አሳቱ
ቢያነድሽ፤ ቢያክነፈንፍሽ፤ ቢያጤንብሽ ትኩሳቱ
ተፈታትኖሽ ነው ፍትወቱ
አለውልሽ መዋተቱ
ከጉድፍ ጋር መጋጨቱ።
ምነው ታዲያን ቢራ ቢሮ፤ በዝንቦች ወራት በበልጉ
አበቦች ሲጠውልጉ
መሰኩ ቦዘን ሊከናኩብ፤ በትንኝ ጨስ ሲታፈን
አረንጓዴው ሲገረጣ፤ ያሸበረቀው ሲሸፈን
ፀሐይ የጎዘን ማቅ አጥልቃ፤ በጉም በርኖስ ስትዳፈን

እንደ ደስታዋ ጊዜ፤ መከራዋን ሳትካፈይ
ጭንቀቷን አብረሽ ሳትቀበይ
ከትንኝ ጋር ስትጋፊ፤ አልቀመጥ ብለሽ አርፈሽ
ይኸው አጉል ስም ተረፈሽ።
ቢራ ቢሮ ተናገሪ፤ ሞያው እንዲህ ነው ባንቺ ዓለም
ከፀደይ የፀደይ ቀለም፤ ከበልግ የበልግ ቀለም
ከአበባውም፤ ከጉድፋም፤ ከትንኙም መሰሉ መግጠም?
ለካ እንዲህ ነው ያማርሽባት፤ የሕይወትን አገም ጠቀም
ቢራ ቢሮ ሆኖ አማይበር፤ ፀደይ ሆኖ የሚዘልቅ የለም?!

ላንቺ ይብላኛልኝ እንጂ፤ ለኒስ ክረምት ደረሰ
በስማያት ዕንባ ምድርን፤ ሊጠርግ እያግበሰበሰ፤
አበባውን እንደጉድፍ፤ ጉድፉን ከዝንብ ጋር ሲያሰስ
ሁሉን አኩል ሲያግበሰብ
አጥርና ጐጀ ሲድስ
ሚዳውን በደለል ሲምስ
ግንዱን በዶፍ ሲገረሰስ

ክረምት እያ አናት አይምሬ፤ ማመዛዘኛም የለህ ወይ?
 ጉድፍ፤ ጽጌ-ረዳ፤ ዐደይ
 ማንንም ከማንም አትለይ?
 አየን የሁሉ አኩል ቤት ወግ
 መደምሰስ፤ መገርሰስ፤ መጥረግ!
 ቢራ ቢሮ አንደት ነበር፤ ያንኛል የክረምቱ ውሎ?
 መቸም ለይቶ ፈጥሮሻል፤ ከሁሉ አድረሽ ኑሮ ብሎ
 የመመሰል ሙያ ከኖ፤ የመጠጋት አትል አድሎ...
 ከረምሽ አሉ አንደ ሌት ወፍ
 ተለትመሽ ከቤት ክፈፍ፤

አንደ ግንደ-በል ምስጢች፤ ከምስሶ ተገን መግባት
 በየጣራ አንደ ሽረሪት፤ በምድጃ አንደ አሳት አራት
 ዕድልሽ የዋዛም አደል
 ክፋ ፈተና ነው መምሰል፤...
 በርቺ እንግዲህ ቢራ ቢሮ፤ ክረምት ላንቺ ብቻ አለፈ
 መሰሎ አላድር ያለውማ፤ በጉርፍ ዘቅጠ ጉረፈ
 ለካ ምሥጢርሽ ይኸው ነው። በቃኝ እኔም አልላላት
 ሲነገር እንደሰማነው፤ ከየብልጭታው ውጋጋን
 የሰው፤ የአራዊት፤ የአእዋፍ፤ ውስብስብ ነገደ ጉንዳን
 በማይመጠን ታላቅ ኃይል፤ በተፈጥሮ ግዙፍ ሥልጣን
 ሊፍተሰተል ይወሰዳል፤ ላይነቃ ያልፋል ይባላል
 ልደቱ ዕድሜና ሞቱ፤ አለማቋረጥ ይጓዛል
 ይኸው ነው አልፋ-አሜጋ? ይኸው ነው አስቀድሞ ቃል?
 በኅሊና መሳከሩ፤ ላይሆን የቆሽት ሕመም ማብቀል
 በአለብላቢት መሰብሰብ፤ ልቦናን በሣግ መቀቀል
 ይሁን ያለን ዲቡኩሉ፤ የኑሮ ግማደ መስቀል
 ለካ እንዲያው ነው መርበትበቱ፤ ሥረ-ቃሉ ላይነቀል?...

በይ ብር በይ ቢራ ቢሮ፤ ክረምት ላንቺ ብቻ አለፈ
 ሌላው በጉርፍ ጉረፈ
 ሞተ፤ በተኛበት ረጋ...
 ፀደይ ላንቺ ብቻ ነጋ
 ሽር ብለሽ መንቆጥቆጥ ነው፤ ከዚያም፤ ከዚያም፤ ከዚያም
 ሠምሮ
 አወቅሁብሽ፤ ነቃሁብሽ፤ አንቺ ሕይወት ቢራ ቢሮ...
 ቀናሁ መሰል አንች ወላዋይ?
 ነይ ብር በይ አንወያይ
 አንቺ የዕፀዋት አዋዋይ
 ከፀደይ ጋር ፀደይ መላይ
 ከአበባም አበባ መላይ...
 ምን አለበት ላንዲት ሰሞን
 ቢራ ቢሮ እኔ አንቺን ብሆን?

አላት ወይ አበባ፤ ገጽ 57-62፤ 1966 ዓ.ም.
 ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት፤ አዲስ አበባ።

ምዕራፍ ሰባት



የጥበብና የሰላም መጀመሪያ ዛሬም እግዚአብሔርን መፍራት ነው

ሃይማኖት የጠብና የጦርነት መንለዲ ነው አፅንቶ መባል ከጀመረ
ይኸው መቶ ዓመት አለፈው።

ሃይማኖት አክራሪነትን ያጸናል ይባላል፤ የዓለማትን ታሪክ ደግሞ

- በጉና ክፋ.
- ብርሃንና ጨለማ
- ጽድቅና ኩነኔ፤ እያለ ይመድባል።

ለድርድር ሥፍራ የለውም፤ ቅራኔን ያለፋል፤ ወደ ጠብ ያመራል፤
ይሉናል።

ለለ ሕይወትና ለለ አውነት “አርግጠኛ መሆን ይቻላል” ስለሚል በሰላም አብሮ መኖር እንዳይቻል ጋሬጣ ሆኗል። ለዚህ መፍትሄው ሃይማኖትን ችላ ማለት ነው፤ ይሉናል። ይኸ ሁሉ ክስ ግን መሠረተ ቢሰ ነው።

ሰው መረን አንዳይወጣ፤ ከአራዊት አንዲለይ ሃይማኖት ያበረከተውን ሥነ ምግባርና ገደብ አነዚሁ ይዘነጋሉ፤ ማለታወስ አይፈቅዱም።

አርግጦ በሃይማኖት ስም በደል አልተፈጸመም አንልም። ሕዝብን ለማነሳሳት ሃይማኖታዊ ሽፋን አልተበጀም አንልም።

ታዲያ ሃይማኖት ለሰላም መጥፋት ምክንያት ነው ብሎ መደምደም ይቻላል?

የታሪክ ማኅደር ሲገለጥ በተለይ በሃያኛው መቶ ክፍለ ዘመን የታየው አሣር መነሻው ሃይማኖታዊ ሳይሆን ብሄራዊ፤ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ሆኖ አናገኘዋለን።

የሉቭየት ኅብረቱ ጀዘፍ ስታሊን ብቻውን ከሃያ ሚሊዮን ያላነሰ ሰው አስፈጅቷል። በዚህ ላይ የመጀመሪያውን የዓለም ጦርነት ይጨምሩ፤

- ሁለተኛውን ይድገው።
- የአስራኤልና የፍልስጤምስ?
- የኩሪያ ጦርነት ለምን ይረዛ?
- ሺየትናምስ?
- የቻይና ሽብርና የባሕል አብዮት?
- የኢትዮጵያስ የ 6/66 ግርግር?
- የኢትዮጵያና የኢርትራ ውጊያ
- ሩዋንዳ-ቡሩንዲ
- ኩንጎ፤ ወዘተ

የአንዳቸውም መንስዔ ሃይማኖት እንዳልሆነ እንረዳለን።

እኛ ግን የጦርነት ምክንያት ሰው የራሱን ክብር መፈላለጉና ፈሪሃ እግዚአብሔር መጥፋቱ ነው እንላለን። አያቶቻችንና አባቶቻችን ሲጠሩት የኖሩት አምላክ መረዛቱ ነው፤ ችግሩ ያለው የሰው ልብ ጋ ነው፤ እንላለን፤

ከልብ ክፉ አላብ፤ መግደል፤ ምንዝርነት፤ ዝሙት፤ ስረቅ፤ በውሸት መመስከር፤ ሰድብ ይወጣልና (ማቴዎስ ወንጌል 15፡ 19)

ፈሪሃ እግዚአብሔር ሲጠፋ ወጣቱ ለአዛውንቱ ከተቀመጠበት አይነሳም። ነጋዴው በሚዛን ይበድላል። የአገር መሪው ለሕዝብ አይራራም። ልጅ ወላጁን ያዋርዳል። ወልዶ ይጥላል፤ ችላ ይላል። ጫማ አስጠርጐ ጥፊ ይከፍላል፤ ካልች ይመርቃል። ሰውን በቋንቋና በቁመና ያገላል ወይም ያቀርባል። በአደባባይ ለሴቶች መብት ይከራከራል፤ ቤት ገብቶ ሚስቱን ያንገላታል።

ፈሪሃ እግዚአብሔር ሲጠፋ ዓዳው ከእግዚአብሔር ቤት ይበልጥበታል። ራሷን አላስደፍሮ ያለች ቤት ተማሪ ከትምህርት ገበታዋ ላይ ትፈናቀላለች። ይኸኛው ቃል ይገባል፤ ያፈርሳል። አማና ይበላል። ያኛው ፍቅራንዋይን በረከት፤ ጫጤነቱን ጥሪ ይለዋል። መማለጃን የፍቅር ስጦታና መብት፤ የቡድን ሰሜቱንና አንጀኛነቱን ደግሞ አንድነትና ኅብረት ብሎ ይስይማቸዋል።

ፈሪሃ እግዚአብሔር ሲገድል ምሑሩ ለአውነት አልገዛ ይላል። አብሮ የኖረ ወዳጅ ይከዳል። ሽክም ያንገላታት አህያ ዱላ ይጨመርላታል። ሕግ የሚያስከብረው ይሰርቃል። ቂሱ ያታልላል።

ሐኪሙ ቃለ መሃላውን ያፈርሳል። ፈላስፋው፡ አመጽም አኩ ወደ ጽድቅ ያደርሳል ይላል።

ፈጣሪ እንግዲህ አብ፤ ወልድ፤ መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ ነው። ፍጡር ደግሞ ዓለማት፤ ሰውና የሰው ሥራ ውጤቶች ናቸው። ፍጡር ፈጣሪውን ማምለክና በሥርዓቱ መተዳደር ድርሻው ነው።

ሰው ሳያመልክ መኖር አይችልም። ፈጣሪውን ካለመለክ ራሱን ያመልካል ወይም ተመልሶ ለገዛ እጁ ሥራ ይሰግዳል።

ሰፈጣሪው የተለየውን የሕይወቱን ክፍል በተለያዩ ተግባራትና የኑሮ አንቅስቃሴዎች መመላት ይሞክራል፤ ግን አይረካም። ለአምላክ ሥፍራ አስከሚለቅለት ድረስ ዕረፍትን አያይም። ይህን አውነት መፋቅ አይቻልም።

ፍጡር የፈጣሪን ሥፍራ ሲይዝ፤ ሁሉን መቆጣጠር ሲሻ፤ ያኔ ማኅበራዊ ቀውስ ይከተላል። ይኸ የዓለም ሕዝቦች ጥንትም ሆነ ዛሬ የሚያልፋበት የተመሰከረ ታሪካቸው ነው። ኃጢአት በመሠረቱ አግዚአብሔርን፡ “አታስፈልገኝም፤ እኔ በራሴ ብቁ ነኝ” ማለት ነው። ኃጢአት ከአግዚአብሔር መሸሽ ነው፤ ወደ መቅበዝበዝ ወደ ፍርላትና ወደ ሞት ከልል ማዝገም ነው።

ወደ አግዚአብሔር መሸሽ ግን ጽድቅና ሰላም ሕይወትም ነው።

የኢኮኖሚ ስልት የሰው አዕምሮ ውጤት ነው፤ ስለዚህም ፍጡር ነው። አዕምሮ የተሰጠን ሰምድራዊ ኑሮአችን እንድናውቅበት አንጂ ሰፄውን እንድንዘነጋበትና እርሱ በርሱ እንድንናፍቅበት አይደለም። እውቀታችን የማኅበረ ሰብን ጎልውና መቆጣጠር ሲጀምር ለፈጣሪ የሚገባውን ቦታ ይዟልና አምላክ ሆነ ማለት

ነው። ሰው አምልኮውን ወደ ፈጣሪው ሳይሆን ወደ ራሱ ሲያቀና በዚያው ልክ በለን ልቡናውና በማኅበራዊ ግንኙነቱ ላይ ቀውስ መታየት ይጀምራል።

የኢኮኖሚ ሥርዓት ምን ያህል ቢሠምር በአምላክ ልክ የሰውን ሁለንተናዊ ፍላጎት ሊያረካ አይችልም። አሜሪካኖች ይመስክሩ። ጃፓኖችም ይጠሩ። ሰው ለአግዚአብሔር አንጂ ለአንጀራ አልተፈጠረም፤ በአንጀራ ብቻ አይኖርም። ፍላጎቱ ከአንጀራ የሰፋና የጠለቀ ነው።

የሰውን ጎልውናዊ ፍላጎት የሚያውቅለትና ፈጽሞ ሊሞላበት የሚችል አሁንም ፈጣሪው ብቻ ነው።

ፍላጎትን ደግሞ አንደ ኢኮኖሚ ሥርዓት መቀየስ አይቻልም፤ ዘመን ሲለዋወጥ ለሜትም ትውልድም መለዋወጡ አይቀርምና። ማኅበራዊ ድንጋጌዎች ብቻቸውን ውስጣዊ ማንነትን ሊያረኩ አይችሉም። ስለዚህም ሰው ሌላ ይሻል፤ ያምጻል።

የኢኮኖሚው ስልት ጎብር ወዳድ ወይም ግለሻነትን የሚያገኝን ይሆናል።

ጎብር ወዳዱ ግላዊነትን ስለሚጨነው ፍጥጫ ይጀመራል። ፍጥጫው ወደ ማኅበራዊ አብዮት ይቀየርና የነበረውን ይሸረዋል።

የሰው ታሪክ ጉዳዩው ፏፏ የሚባልበት ጥርጊያ ሳይሆን ባልተባላሉና በተፈረካከሉ ማኅበራዊ ፍልስፍናዎች የሰረገጠ ነው።

በሶቪየት ጎብረት ለለባ ዓመት የሶሻሊዝም ሥርዓት አምላክ ሆኖ ሊያስገብር ኖረ። ሶሻሊዝም ፍጡር ነው። የሰው አዕምሮ ውጤት ነው። ጅግሬው ተስፋና ፍትሕ እንዳለ የሚለፍፍ በመሆኑ

ይማርካል፤ ያዘናጋል። ሌላ ይሆናል ብሎ አያስጠረጥርም።
ፍጻሜውን ከጅምሩ ማወቅ አይቻልም ነበር ማለት ነው።

ከአምላክ ተነጥሎ ኑሮ ድንግዝግዝና ዳበላ ነው። ለሻሊዝም
የፈጣሪን ቦታ ይዞ ኖረ። በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠር ንብረትና
ሕይወት ተለዋለት። ከባሕር የጠለቀ ዕንባ ረገፈለት። ካፒታሊዝም
የሚባል ሌላ አምላክ ደርሶ እንኩታኩተው።

ለሻሊዝም እኛም አገር ለአሰራ ሰባት ዓመት እንገላታን። በጉሣ
ፖለቲካ ተተካ። የጉሣ ፖለቲካ እንደ ቀደመው ሥርዓት ፍጡር
ነው። ለዎች የቀመመት ነው። ያለ ፈረሃ እግዚአብሔር የቀመሩት
ነው። ሰው ከፈጣሪው ላይ ዓይኑን አንሰቶ ፍጡር በሆነው ላይ
አደረገ። ራሱንና ጉሣውን አሰበለጠ። ራሱን ከሌላው ጋር
አስተያየ፤ ሌላውን ነቀ። ከዚህም የተነሳ በወዳጆች መካከል ጠብና
ጉሰቁልና ነገሠ።

ካፒታሊዝም ሌላ ፍጡር ነው። የሰውን ተማኝነት ይቀሰቅላል፤
ያንዳል። ሰው በተፈጥሮው ንፋግ ነው፤ ራሱ ወዳድ ነው። ይህን
ባሕርዩን ሕጋዊ ዕውቅና ያጉናጽፈውና ያንቀሳቅሰዋል። ፋክክር
ያይላል፤ አብሮ ተጋርቶ መኖር ይዳከማል። በዚያው መጠን የኑሮ
ልዩነት እየጉላ ይሄዳል።

የለሻሊዝም አዝማሚያው ብዙሃንን አኩል ማደህየት ነው።
የካፒታሊዝም ደግሞ ጥቂቶችን ማቅበጥ ነው። ይህን ለማቃናት
ማኅበረ ሰቡ መነቃነቅ ይጀምራል፤ ሲያሰፈልግም ያምዳል።

ሌላም ሰም ያለው ቢኖር ያው የአዕምሮ ጥበብ ፍጡር ነው።
ሁሉን በአዕምሮ ብርታት መፍታት ይቻላል ይላል። ገደብ እንዳለ
ይዘነጋል። ትሕትና ይጉድለዋል፤ የትዕቢት መንገድ ነው።

ብዙ ላይቆይ መፍታት የማይችለውም እንዳለ መገንዘብ

ይጀምራል። ብዙ ካበላሽ በኋላ ማለት ነው። ላለመረታት፤ እጅ
ላለመለጠት ይታገላል።

እግዚአብሔርን መፍራት ክብር እንጂ ውርደት እንዳልሆነ
አይገነዘብም። ሙሉነት እንጂ ጉድለት እንዳልሆነ አያሰብም።
የመከባበሪያ ጉዳና እንደ ሆነ አያይም። የለዎችን በደል
በእግዚአብሔር ያላክካል። የለዎችን በደል ሊኩንን
እግዚአብሔርንም አብሮ ይኩንናል። ሰው መሆኑን፤ በሌሎች ላይ
ያየው ጉድለት የርሱም ዕጣ መሆኑን ይክዳል።

እምነትና አውቀት እንደማይቃረኑ፤ እንዲያውም እንደሚጠባበቁ
ይዘነጋል።

በሃያኛው መቶ ክፍለ ዘመን መባቻ ላይ በሳይንስ ጥበብ ለሰው
የሚጠቅሙ ብዙ ግኝቶች በጊዜው ለነበሩትና ዛሬም ላለነው የተለፉ
ጨራ ፈንጥቋል። ለምሳሌ፡ ፔኒሲሊን ለብዙ ሰውር ቀሳፊዎች
መፍትሔ አሰገኝቷል። ትንሽ ነች የምንላት አስጥረን እንኳ በመቶ
ዓመት ዕድሜዋ ለንቱን ራሰ ምታትና ቁርጥማት ፈንግላለች። ለንት
ፍላትና ትኩላት አብርዳለች። ባጭሩ፤ እነዚህና የመላለሉት ግኝቶች
ለኑሮ ቅልጥፍናን አሰገኝተዋል።

እንዲያው ችግር መፍታት ግን ሁሉን መፍታት ይመስለውና ለው
ይታለላል። እንደ ልጅ ቸኩሎ በጥቂቱ ይፈነድቃል። ጽኑ ተሰፋና
እምነት ካልተጨመረበት በስተቀር ነገ እንደሚታግለው
አያሰብም። የሰው ሕይወት ብርቱ ስልፍ ነው የተባለው ለዚህ ነው።

ሰው የራሱ ተሰፋ ሰጭ ሊሆን አይችልም። የተገባው አይደለምና።
አምላክ አይደለምና። ተሰፋ ሰጭ ያለው ከሰው ውጭ ነው፤
እግዚአብሔር ብቻ ነው።

በጥበብ የገለገሉት ለምድር ሁሉ መሪና ሚዛን አድርገው

ራሳቸውን በአምላክነት ሾሙ። ወደዚህ የሥልጣኔ ደረጃ ያልደረሱትን ማለገበር መግዛት ፈለጉ። ሁሉም በተገኘበት ክበታቸው ያለውን ማንበርክክ ተግባሩ ሆነ። ራሱን ማግኘት ለሰው የማያቋርጥ ምኞቱ ሆነ። ከአምላክ ሥልጣን በታች መሆኑን ዘነጋ።

ለፈጣሪ የሚገባውን ክብር ለአዕምሮው ውጤት፤ ለሥልጣኔውና ለወገኑ ክብር አዋለ። ከዚህ የተነሣ ዘላቂ የሆነ ሰምምነት ሊገኝ አልቻለም። ራሱን ማግኘት ድርም ቢሆን ውጤቱ ከዚህ አያልፍም። ቅድም እንዳመለከትነው መቆራቀለና ምድርን ማወክ ተጀመረ። ለው ራሱን ለላካገሠና ሌላው ሁሉ እንዲለግድለት ለለሻ ብዙ ቀውለ ተከተለ።

በዚህም የለው አዕምሮ ብቻውን ሁሉን ቻይ አለመሆኑን በራሱ ላይ መስከረ።

የለው ብልሃት የፈጣሪን ሥርዓት አይቀይርም። የፈጣሪን ሥርዓት የሚቀይር ተአምር ብቻ ነው፤ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ተአምር የማድረግ ሥልጣን ደግሞ ለአምላክ አንጂ ለሥጋ ለባሽ አልተሰጠም።

የለው ብርታት የአምላክን ድካም አይረታም። አምላክ ድካም አለው ከተባለ ማለት ነው። የጥበብና የሰላም መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው። የራሱን ክብር መፈላለግ ዛሬም እንደ ጥንቱ የውድቀት መጀመሪያ ነው። ራሱን ማክበር እግዚአብሔርን አለመፍራት ነው፤ ለውን መናቅ ነው። ራሳቸውን የሚያከብሩ ይዋረዳሉ፤ ለከንቱነትም አልፈው ይሰጣሉ።

ምዕራፍ ስምንት



ሳንተዋወቅ እንቻቻል ማለት ትርፋ ድካም ነው

የሃይማኖቶች መብዛት ለዎች የፈጠሩት ጣጣ እንጂ እግዚአብሔር የሠራው እንዳልሆነ ተደጋግሞ ይነገራል። ከዚህም የተነሣ “ሃይማኖቶች እንድናቸው” ለማለት የተለመዱ አባባሎችን እንለማለን፦

“እንደኛው አላህ ቢል

“ሌላኛው እግዚአብሔር ቢል

“ይኸኛው ዋቃ ቢል፤ ለም እንጂ የለየው ፈጣሪ እንደሆነ ያው እንድ ነው”

ወይም

“ማክረር አያስፈልግም፤ ሁሉን በልክ ማድረግ ነው ... መቻቻል መፋቀር ነው የሚያስፈልግ”

ወይም

“ችግሩ ያለው ሰው ዘንድ ነው። እግዚአብሔርማ እርዱኝ አረዳችኋለሁ ነው ያለው ...” ይላል።

መሠረታዊ ልዩነቶች እንዳሉም መጠቀም ለላምን አለመፈለግና አክራሪነት እንደ ሆነ ይታሰባል፤ የአለመሠልጠንና የድንቁርና ምልክት ነው ይባላል።

ሰዎችን ላለማስቀየም ልዩነቶችን ችላ ማለትና ከጊዜው ጋር መራመድ ይመረጣል። የሚፈለገው በጭፍኑ “እንድ ነን” ማለቱ ነው። እንድነቱ የሚፈለገው ልዩ ልዩ መሆንን ለመካድ ከሆነ ግን የሚፈጥረው የውሸት እንድነትን ነው።

እንቻቻል ሲል፤ ያለመቻቻሉ መንበዒ ምን እንደ ሆነ አብሮ አይገለጽም። “አክራሪ” ወይም “በልክ” ሲል የተናጋሪው ማንነትና ምክንያቱ አይጣራም።

ሁሉም “መብቱን” ባለበት በዚህ ዘመን እነዚህን መለል ቃላት ጉልተዋል። የምንለማውና የምናየው ችግር ግን መሠረቱ የመብት ላይሆን የአለመተዋወቅ ጉዳይ ነው።

ድብቅነት ተመርጧል፤ ከዚህም የተነሣ ለው ሁለት ገጽታ ይዞ ለመጓዝ ተገድዷል። አንደኛው ገጽታ እንጂራና ተቀባይነት ላለማጣት የሚደረገው ጥረት ነው። ሌላኛው ገጽታ በጉያ ደብቆ የያዘው አውነተኛ እምነቱ ነው። በጉያስ አለከመቸ ይዞ ይዘልቃል?

መቸና በምን ሁኔታ ያ ድብቅነት ይፋ እንደሚወጣ አይታወቅምና ውሎ ሲያድር አለመተማመንና ጥርጣሬን ማራባቱ አይቀርም።

የተለያዩ እምነቶችን ለማለማጣት የሚሯሯጡ አንዳንዴ ከየትኛውም የእምነት ወገን ያልሆኑ ናቸው። ከደጅ ቆመው ሰላልተረዱት ጉዳይ ለመናገር የማያፍሩ ናቸው። በማለማጣቱ ለበብ የራሳቸውን ዓላማ የሚያራምዱ ናቸው። ከየትኛውም ወገን አለመሆናቸውን እንደ ኒሻን እያገለበጡ ያሳያሉ። “እድልየ አያሳዩም፤ ሚዛናዊነትን ተጉናጽፈዋል” እንዲባላቸው ይሻሉ።

ዳኝነታቸው ግን ገና ከምጣዱ ያለታውቃል። ሁለቱንም ወገን እያጠግብም። ባለ ጉዳዩንና ተመልካቹን ግራ ያጋባል። ልኩን ከማስካድ አይመለስም። አለከነአንካቱውም፡ “ሁሉም ይቀላቀል” ማለት ይቃጣዋል።

ደጋግመው “እንድ ነን፤ አንድ ነን” ሲሉ አለመግባባት ተፈጥሮ የማያውቅ ያስመስላሉ።

አለመተዋወቅ ወደ አለመቻቻል፤ ወደ አሉባልታና ወደ ጥላቻ ያመራል። ነገር ከተበላሸ በኋላ ማቃናት ደግሞ አዳጋች ይሆናል። ቢቻልም እንኳ ብዙ ትዕግስትና ጥንቃቄ ይጠይቃል። ለንቱስ ሰው ነው ይህን ለማድረግ ጊዜና ጉልበት የሚያገኘው? አብዛኛው

ሰው ነገርን ከሥሩ ከማጣራት ይልቅ እንደ ሰነፍ ተማሪ ያልተረዳውን መቅዳት ይቀናዋል።

የገዛ ራሱን እምነት እንደሚገባ አስማወቅ ሌላኛው ችግር ነው። እንደሚገባ የሚያስረዱና የሚያስተምሩ መምህራንና መሪዎችን ማጣት። መምህራኑን፡ “ቃሉና ሥርዓቱ እንዲህ ይል የለ?” ብሎ ለመጠየቅ አስመብቃት። የተረዱትን እውነት ለሌላው ማስረዳት አለመቻል። “እኔ እንዳልኩት ካልሆነ ምን ተደርጎ?” የሚል ግትርነት። ችግሩ ባጭሩ አለመከባበር ነው።

ፈጣሪም እንደሚያይ መዘንጋት። ልዩ ልዩ ሆኖ አብሮ ለመኖር አለመፍቀድ። ሰውን አለመውደድ። ራሱን ብቻ መውደድ፤ የራሱን ጥቅም ብቻ ማሳደድ ነው። ሰውን የሚወድድና የሚያከብር ይለማመዳል። ሰውን ከነእንክቱ መውደድ ይለምዳል፤ እራሱም እንከን እንዳለበት ይገነዘባል። ርኅራኄ ያሳያል።

ልጅን እንኳ ሲወዱ እስከነንፍጡ ነው።

አለመቻቻል በተጨማሪ፤ የሰውን መሠረታዊ ባሕርይ የመዘንጋት ውጤት ነው። ሥልጣኔ ያባባሰውን የሰውን ልጅ የጭካኔ ታሪክ አስማጤን ነው። ታሪኩን የሚዘነጉ፤ ሁሉ ሁሉ እንግዳ እንደሆነባቸው ይኖራሉ። ትንሹን ያጋንናሉ፤ መፃት እንደ መጣ ያስመስላሉ። ተደናብረው ያደናብራሉ።

በመጨረሻም፤ አለመቻቻል የሚፈጠረው የተለመደውን ባልተለመደ አሠራር ወዲያው ለመተካት ከመፈለግ ነው። የአገሬውን ባሕልና እስተላስብ ማናጋቱን፤ ሌላውን ሰው ስጋት ላይ መጣሉን ካለማስተዋል ነው።

ለመቻቻል ቀርቦ መተዋወቅ ግድ ያስፈልጋል። ከርቀት ሆኖ መነጋገር ትርፋ መጫጫህ ነው። እንደ ብቻ ሳይሆን ጊዜውና ሁኔታው በሚጠይቀው መሠረት ደግሞ ደጋግሞ መነጋገር ያሻል። እንደኛው የሌላኛውን አላማ አቋምና ጥያቄ እንዳያዛባ መጠንቀቅ፤ መታገስ ያሻል። የዛሬን ብቻ ሳይሆን የነገን ደግሞ ማስብ ይጠቅማል። ያንድ ቀን ስሐተት የዘላለም ፀፀት እንዳይሆን ማለት ነው።

ላንተዋወቅ እንዴት እንቻቻል? ላንተማመን ምን እንወያይ? ላንወያይ እንዴት እንተዋወቅ፤ እንዴት እንተማመን? ላንቀራረብስ እንዴት እንወያይ? እስከ መቸስ በአፈ ቀላጤና በ“ቲርጂማን” እንኑር?

ብንተዋወቅ እምነታችን በሚያስተምረን መሠረት ለመኖርና ለመማማር በጣርን። አለመቻቻልን በመቻቻል በሻርን።

እንግዲያስ አንድነት መልካም ነው፤ ልዩ ልዩ መሆንም መልካም ነው። መተዋወቅ፤ መቀባበልና መከባበር ግን ይመረጣል።

ምዕራፍ ዘጠኝ



በዘመናት አንድ ጊዜ

አንደ ብቻ በዘመናት

ድንቅ ነገር ይከሰታል

ካገር እገር አንደ አላት

ሰደድ ሆኖ ይዛመታል

ሁሉ ሞቆት ሁሉ ደንቆት

ሰተተኪው ያሰተጋባል

ይህም ትውልድ ተቀብሎ

በመሰሰው እሻሽሎ

አንደ ቀድሞው አንኳ ባይሆን

ወዲህ ከሰሞ ወዲያ ግሉ

ሥፍራ ሊለቅ ግድ ነውና

ያልፋል ቶሎ ታሪክ ጥሎ

እንደ ደግሞ ይዳፈናል

ባመድ ብዛት ይሸፈናል

አገር ሁሉ እርጭ ብሎ

የሚሆነውን ይጠብቃል

አንዱ ደርሶ ከተኝበት

ጭሮ ምሶ እስኪያስነሳ

ሊያጋይበት ምድር ዓስሙን

ሊያበራከት ወዮ አበሳ

ወትሮ ኑሮ እየኖረ

እይመለስበት ይሄዳል

ይህም ያልፋል ይረሣና

እንዳልነበረ ይሆናል

በዘመናት አንድ ጊዜ

በረቺ መልክ ተመስሎ

ክፋት እጅግ ያይልና

እውነት ከደጅ ይጣልና

ከንቱ ተስፋ እየሰጠ

እንዱን እርከን ያስኬድና

የጉም ዝግን እጅ አይሞላ

ከዚህ እዚያ ተቀባብሎ

ይህም ያልፋል ሳይደርስበት

ባፍታ ወሬ ተደልሎ

የተመኘው ሳይሞላለት

ፍትህ ርቆት ተንጠልጥሎ

ብዙ ዘመን እያስፈ

ብዙም ታሪክ ባይታወስ

ፍጥረት ሁሉ በመክራ

ሌላ ምራቅ አስከጫደርስ

የመሲሁን ምጻት ሸቶ

ለናፍቆቱ ባያገኝ መልስ

እንደ መጣ እንደ ሄደ

ተመልሶ አስኪመጣ

ማን ይገኛል ከሺህ ትውልድ

ከዚህ ጣጣ የሚያወጣ

ሁሉ ሲያልፍ ጸንቶ የሚኖር

ኢየሱስ ነው የሚያዋጣ።

ምዕራፍ አሥር



በንዲህ የተገኘ ወዳጅነት እንዴት ውብ ነው?



ማንም ቢሆን አረጋግጦ በያዘው እምነት
ምክንያት ተስፋና ክብር እንጂ ውርደት
ይደርስብኛል ብሎ እያስብም። ውርደትን
ቀምሶ ማለልፍ ግን ውሎ ሲያድር ብዙ
ትዝታ ጥሎ ያልፋል።

እምነት ሁለት መልክ አለው። በራሱ የሚታመን አለ። በፈጣሪው

የሚታመን አለ። ሁለቱም ይፈተናሉ። እንደኛው ይወድቃል፤ ሌላኛው ይጸናል።

ሰው ሲባል ራሱን ለማስወደድ፤ ያልሆነውን ሆኖ ለመታየት የሚይፈጥረው ዘዴ የለም። እነዚህ ብልሃቶች ግን ሁሉ ያዛልቃሉ ማለት አይደለም። አያድርስና ለምሳሌ አስር ቤት ቢታጎር ምን ማድረግ ይችላል? ምናልባት ራሱን ለመመርመር መነሻ ምክንያት ያገኝ ይሆናል።

በተወሰነ ሥፍራና በጠበበ ሁኔታ ውስጥ መገናኘት ያለውዲታም ቢሆን መቀራረብን ማስከተሉ አይቀርም። መቀራረብም መተያየትንና መጠናናትን፤ መጠናናትም አያደር መተዋወቅንና መገለልጥን ያመጣል።

እንግዲህ የድብብቆሽ ኑሮ ዋነኛ ጠር ቢኖር መገለልጥ ነው፤ ከሰው ጋር ወዳጅነት መፍጠር ነው።

ሰው ሆኖ ጀርባውን ከተገለለጠ ራቁቱን ቀረ ማለት ነው። ራሱን ለነቀፌታ አመቻች ማለት ነው። ሌላኛው ሊያጠፋው ወይም ሊያስማው የሚችልበት አዝማሚያ ተፈጠረ ማለት ነው። ከሰው ጋር መኖር ትልቅ አደራ ነው፤ ትልቅ አደጋ ነው። ... ወይ ተማምኖ እየተጋገዙ መኖርን ያስከትላል፤ ወይም እየተማመ መገዛገዝን።

የያዙት አምነት የሚመዘነውና የግል መሆኑ የሚረጋገጠው ደግሞ አመቺ ባልሆነ ሁኔታ ውስጥ ተፈትኖ ያስፈ እንደሆነ ብቻ ነው። የምቹ ዘመን አምነትማ አንዳልተገራ ወይፈን ለቁም ነገር አይውልም። ከጊዜ-አመጣሹና ጊዜ-አጠፋሹ ተለይቶ አይታይም።

ነፍስ ለነፍስ መገናኘትና ቋንቋ ለቋንቋ መነጋገር የሚቻለው አያደር ነው። በቅድሚያ ግን ግርዶሹ መገፈፍ ይኖርበታል። መከራም የሚላከው አዳፋውን ገጽታ ለማጥራትና ይኸን የማስመስል ካብ ለመናድ ነው...

ይህን በመስለ ሁኔታ ውስጥ የተገኘ ወዳጅ እንግዲህ እንደት ውድ ነው? ፍቅሩስ እንደት ድንቅ ነው? ትዝታውስ እንደት የማያረጅ ነው?

ቢያንስ ለእንድ ሌላ ሰው የልቡን አላብ መግለጥ ያለውቀ፤ መከራም ያልሞከረው ሰው ምንኛ ምስኪን ነው? ሁሉን እንደ ተጠራጠረ ራሱን በራሱ እንዳሠረ ይኖራል። ኑሮው የተሟላለት ቢመስልም የኑሮን ጣዕም ሳያጣጥም ይኖራል።

ሕይወቱን አላካፈለምና የበዛ ሕይወት አይቀበልም። ተዘግቶ እንደ ኖረ ደጅ ብርሃንም እንደማይገባበት ለጨለማ እንጂ ለምንም አይበጅም።

የአህል ዘር ተቋጥሮ ቢቀመጥ ተቋጥሮ ይቀራል። ተቋጥሮ ይረሣል። ሊያበዛው የሚችለውን ሕይወቱን በውስጡ አፍኖ ነክለ ይዘታልና ብቻውን ይሞታል ...

እንግዲህ የተዘጋው ደጅ ሲከፈት ጨለማው ሥፍራ ይለቃል። የተቋጠረው ተፈትቶ ሲበተን መትረፍ ይጀምራል። ይህንን ደጅ የሚከፍትና የተቆለፈውን መዳፍ የሚዘረጋ ቅድም አንዳልነው በአብዛኛው መከራ ብቻ ነው።

መከራ ባቆራኛቸው ግለ ሰቦች ዘንድ ከቀን ቀን የሚከሰተውን ለውጥ ማስተዋል ደግሞ ራሱን የቻለ ትምህርት ይሰጣል።

የመጀመሪያው ቀን ላይ ድንበር መጋራቱ፤ የራሴ የሚባል መታጣቱ ያስቆጣ ይሆናል። አስዚያም ምግቡ፤ የሰው ጠረን ... ማንከራፋቱ ... የመኝታ አስመመቶት፤ ኩርፊያው፤ ሌት ደግሞ የጀርባ አጥንት ሲላቀቅ ሙቀቱና ግማቱ ዐመል ያሳጣ ይሆናል።

ውሎ ሲያድር ግን ይህም ይለመዳል። ይባሰ ብሎም ይዋሃዳል። ጊዜውም አየራቀ ሲሄድ በሌላ አዲስ ሁኔታ ውስጥ ሆኖ በናፍቆት ይታሰባል። ይህም ዕርቃን የመውጫ መጀመሪያው ነው።

ከዚያም ይመሻል። ይነጋል። ተስፋ የተደረገበቱ ሁሉ ይዘገይና “መቶ ይሆን?” ማለት ይመጣል። መላ መምታት፤ በጭፍን በሰቀተን መኖር መፍረክረክ ይጀምራል። ይኸኔ የሰው ዋጋ ይታወቃል። ቀልሎ መገኘትና ለቁም ነገር መብቃት ይከተላል። መደጋገፍ ... ተስፋ መስጣጣት፤ በመከራ አየቀለዱ ቀን መግፋት ይቀጥላል።

ይህ ደግሞ የመደማመጥ፤ የመግባባትና የመተሳሰር ሁለተኛው ነው።

በንዲህ የተገኘ ወዳጅነት እንዴት ውብ ነው? እንዴት የማይረሳ ነው? እንዴት የሚመረጥ ነው?

ምዕራፍ አሥራ አንድ



የጥንት ክርስቲያኖች አምልኮ ምን ይመስል ነበር?

መግቢያ



በሐዋርያት ዘመን የኖሩ ክርስቲያኖች አምልኮ ምን ይመስል ነበር? ዛሬስ ከሚታየው አምልኮ ጋር ምን ያህል ይቀራረባል? አምልኮን ትክክለኛ አምልኮ ሊያሰኝ የሚችሉ መሠረታዊ እውነቶች አሉ?

አነዚህን ጥያቄዎች ለመመለስ በቅድሚያ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ አምልኮ የሚያስተምረውን ባጭሩ አስፍረናል፤ ከዚያም ለማዕቱ ጀስትን በ 155 ዓ.ም. ከጻፈው ውስጥ ቅንጽለን ትርጉሙን ከግርጌ አቅርበናል።

ጀስትን ከ 100 እስከ 165 ዓ.ም. የኖረ ግሪካዊ ሲሆን በግሪክና በሮማውያን ፍልስፍና የሠለጠነ ሰው ነበረ። በሠላሳ ዓመቱ የክርስቶስ ተከታይ ሆነ። ኋላም በክርስቲያኖችና በአምልኮአቸው ላይ የሚነዛውን መሠረተ-ቢስ ወሬ ለማረም በሮማ ንጉሥ ፊት፣ በሹማምቱና በምክር ቤቱ ፊት ቀርቦ ያለማውን ሙግት በመጽሐፍ ጻፈው፤

ይኸው ጽሑፍ ስለ ቀደሙት ክርስቲያኖች አምነትና ሥርዓተ አምልኮ ለማስረዳት ከአግዚአብሔር ቃል በተጨማሪ በዋነኛነት ይጠቀሳል። ጀስትን በአምነታቸው ምክንያት ሮማ ላይ ከተሠየፉት መካከል አንዱ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል?

አምልኮ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አግዚአብሔርን ከማገልገል ተለይቶ አይታይም። ይህም በፊቱ የምናደርገውን ብቻ ሳይሆን የምንሆነውንም አመልካች ነው። አምልኮ በሥፍራ አይወሰንም፤ በዘመንም አይወሰንም። ጥሩ ልማድ ጥሩ ነው ቢባልም አምልኮ የዘልማድ ብቻ ነው ማለት ግን አይደለም። “በዚህ ተራራ ላይ ወይም በኢየሩሳሌም የማትሰግዱበት ጊዜ ይመጣል...የሚያመልኩት በእውነትና በመንፈስ ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል” ሲል ይህንኑ አሳብ ማጽናቱ ነው። (ዮሐንስ 4፡ 21፤ 24)

ሕይወቱ የተሰወጠ ሰው ንግግሩም ያንኑ ለውጥ መግለጽ አይቀርም። “በልብ ሞልቶ ከተረፈው አፍ ይናገራልና።” (ማቴዎስ 12፡ 34) ያልኾነውን ልናደርግ እንችላለን፤ አግዚአብሔር ግን መነሻ አሳባችንን ያያል፤ መንፈሳችንን ይመዝናል። እውነትን የሚሹና ያወቁ አድራጎታቸው ከቅንነት የመነጨ ይሁን አይሁን ይታወቃል ማለት ነው፤

አምልኮ ራስን በአግዚአብሔር ፊት ማቅረብ ነው። በሁለንተና ወደ አግዚአብሔር መጠጋጋት ነው።

“አንግዲህ ወንድሞች ሆይ፤ ሁለንተናችሁን አግዚአብሔርን ደስ የሚያስኝ፤ ሕያውና የተቀደሰ መሥዋዕት አድርጋችሁ እንድታቀርቡ በአግዚአብሔር ርኅራኄ አለምናችኋለሁ፤ ይህም ማቅረብ የሚገባችሁ ቅንነት ያለው እውነተኛ አገልግሎት ነው።” (ሮሜ 12፡ 1፤ አዲስ 1980 ትርጉም)

አምልኮ ባጭሩ፤ በተወሰነ ሥፍራ (በቤተ ክርስቲያን) ወይም በተወሰነ ጊዜ (አሁኑ ሚት) ወይም በተወሰነ አካሄድ (በሽብሽባና በዝማሬ) የሚፈጸም ሥርዓት ብቻ ሳይሆን ክርስቶስን ያመኑና ፈለጉን የሚከተሉ ሁሉ በሁሉ ሥፍራ፤ ሁልጊዜ በፊቱና በዓለም ሁሉ ፊት የሚሆኑትና የሚኖሩት ሕይወት ነው። ምዕመናን ዛሬ ስለ አምልኮ ያላቸው አስተሳሰብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጋር ምን ያህል የተሰማማ ወይም የተቃረነ ነው?

በአብዛኛው “አምልኮ” ሲባል ዝማሬና ሽብሽባ ብቻ እንደሆነ ይታሰባል። “አምልኮው ደስ ይላል” ሲል ዝማሬውና ሽብሽባው ማለቱ ነው። ለዝማሬው ክፍለ ጊዜ ብቻ ቤተ ክርስቲያን ደርሰው የሚመለሱ ወገኖች አሉ፤ አምልኮውን (ማለትም ሙዚቃና

ዘማሬውን) የሚያስበልጡ ለቃሉ ግን ክብደት የማይሰጡ እንደዚሁ ቁጥራቸው ጥቂት አይደለም። እርግጥ መንፈስ ቅዱስ ሊያነቃነቅና ልባችንን ሊያሟሙት መዜቃን ይገለገልበታል።

ለሜታችንን መመገብ አስፈላጊና ተገቢ ቢሆንም እስከምርከችንም የቃሉን አውነት ካልተመገበ “በእስከምርከችን መንፈስ አንታደለም፤” “በእስከምር ሕፃናት” ሆነን እንቀራለን። “በአውነትና በመንፈስ” ሰላይደሰ አምልኮአችን የተሟላ አይሆንም። የጌታ ቤት የሕይወት እንጀራ የሚደገበት ቤት ሆኖ ሳለ እንደ ተራብን ሄደን እንደ ተራብን እንመሰሳለን።

መልካሙንና ክፋውን ለመለየት ከጠንካራ የጽድቅ ቃል ይልቅ መለዋወጥ የማይጠይቅ እዝናኝ ወተት መጋት ለጽድቅ ተጋድሎ ጉልበት አይሆንንም፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ አንለይም፤ ለውጥ አይታይብንም፤ ዓለማዊነት አይለቀንም። (1ኛ ቆሮንቶስ 14፡ 20። ዕብራውያን 5፡ 13-14። ኤፌሶን 6፡ 10-19፤ 4፡ 24። ዮሐንስ 4፡ 24። ሮሜ 12፡ 2)

የአምልኮ መነሻና መድረሻ እግዚአብሔር ራሱ ነው፤ አምልኮ ያለ እግዚአብሔር መንፈስ እርዳታ የሚሆን አይደለምና። ለእግዚአብሔር የሚገባውን አምልኮ የሚያውቅ ደግሞ አራሱ እግዚአብሔር ነው።

የእግዚአብሔር ሕዝብ እንደ አሕዛብ እንዳያመልክ ለአሰራሌል ማስጠንቀቂያ ሰጥቶ ነበር።

ምድራቸውንም ወርሳችሁ ትኖሩበታላችሁ ... እነርሱ ይፈጽሙት የነበረውን የባዕድ አምልኮ ሥርዓት ከመከተል ተጠንቀቁ፤ ምክንያቱም እርሱ እደገኛ ወጥመድ ነው ... እነርሱ እንዴት ያመልኩ እንደነበር ለማወቅ አትመራመር፤

አናንተ ለእግዚአብሔር አምላካችሁ የምትሰግዱለት እነዚህ አሕዛብ ለባዕዳን አማልክቶቻቸው በሚሰግዱላቸው ዓይነት መሆን የለበትም። (ዘዳግም 12፡ 29-31)

እንደዚሁም፤ የመድረክ ላይ እገልግሎት ከዓለም አሠራር የተለየ እንጂ ነጹብራቁ ሊሆን አይገባም። በየምድሩ ጥግ የተበተኑት የእገራችን እማንያን የተገኙበትን ምድር ባሕል በጥንቃቄ በቃሉ መሠረት መመርመርና ለእግዚአብሔር ክብር የሚገባውን ለይተው መውሰድ ይጠበቅባቸዋል።

በሰሜን አሜሪካ የሚገኙ ክርስቲያን ወገኖች አሜሪካዊ ባሕልና አስተሳሰብ ይፈትናቸዋል። ለሰሆነም፤ የእንቅስቃሴ ብዛት፤ የድምፅ ብልጫ አስተሳሰብ፤ ገበያተኝነት፤ ወዘተ፤ የመንፈሳዊነትና የበረከት ምልክት እንዳልሆኑ ወደ መገንዘቡ መሸጋገር ይኖርባቸዋል። የቃሉን ብርታት የለው ሥርዓትና ብልሃት ሊሻማው እንዳይገኝ መጠንቀቅ ያስፈልጋል።

ግለኝነት የቤተ ክርስቲያንን ማኅበራዊ መሠረት እንዳያናጋው መትጋት ያስፈልጋል። በሌላ አነጋገር፤ የዓለምን አኳኋን እንዳናገበሰብለ ቃሉ ያስጠነቅቀናል። ታዲያ ቃሉን ካላወቅን ይህን ሁሉ መለየት እንዴት ይቻላል?

በእውሮጳ የሚገኙ ደግሞ እንደዚሁ የተገኙበት ባሕል የሚያቀርብላቸውን መመዘን ይኖርባቸዋል። በሊባናሰም፤ በምድረ አሰራሌም፤ በምድረ አረብም፤ በአፍሪካ ግዛቶችም፤ በምድራችንም። በሚቀጥሉት ዓመታት የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ፈተና ከሦስት አቅጣጫ የሚመነጭ ይመለለናል። ይኸውም፤ ትውልዱ የራሱን ባሕል እንደሚገባ ካለማወቁ፤ ባለፈው ትውልድ እግዚአብሔር የሠራውን ችላ ከማለቱ፤ የሐዲለን ክርስትና ከዘመኑ ባሕል ለመለየት ካለመቻሉ የተነሳ በመሪና

በምዕመን መካከል የሥልጣን ሚዛን ሲዛነፍ ከሚከሰት ቅራኔ ይሆናል።

የዘመኑ ባሕል ሰንል ግለኛነትን፣ አለመለመትን፣ ከጊዜአዊ ፍላጎት ውጭ አለማየትን፣ አለመጽናትንና ሁሉን አስተላለብ ሊያበላልጥ ማለትናገድን ማለታችን ነው። ሥልጣን ደግሞ በእግዚአብሔር ቃል ያለው አክብሮትና መረዳት ሲጓደል ወይም ሲሟላ የሚከሰት ነው።

እያንዳንዱ ትውልድ ዘመኑ የሚያቀርብለትን ጥያቄ መመለስ ዕጣውና ግዴታው ነው። ፍሬውንም በሰጠው ምላሽ መሠረት ያጭደዋል፤ በጎ ይሁን ክፉ ያንኑ ለተከታዩ ትውልድ ያስተላልፋል። እግዚአብሔር ለየትውልዱ እግዚአብሔር ነው። ሁሉ ሲለዋወጥ የማይለወጥ እርሱ ብቻ ነው።

ለዚህም ነው ዝማሬና የቃሉ አገልግሎት በግል ልምምድ ላይ ሳይሆን በማይለወጠው በእግዚአብሔር ባሕርይ ላይ ማነጣጠር የሚኖርበት። አምልኮ በዝማሬና በውዳሴ ብቻ የሚወለን ሳይሆን በእግዚአብሔር ፊት የምንሆነውና የምናደርገውን ሁሉ ይጨምራል ካልን የአምልኮ ሥርዓት ለአምልኮ መሪ ብቻ የሚተው ጉዳይ አይደለም ማለታችን ነው።

አምልኮ መሪው በቃሉ ዕውቀት የጸና አቋም ሊኖረው ይገባል፤ የቤተክርስቲያንን ጥሪና ዓላማ የተረዳ፤ ለቤተክርስቲያን የሚገዛ መሆን ይኖርበታል። በጉባዔና በግል ሊዘመሩ የሚገባቸውን መዝሙራት ለይቶ የሚያውቅ መሆን ይኖርበታል። ዘመድ ለሞተበት ሰው “እግዚአብሔር ባረከኝ” ወይም “ደስ ደስ ይለኛል” ሳይሆን “ምስረቱ አያልቅምና” የበለጠ ትርጉም ይኖረዋል። እንደዚያ ሲሆን አምልኮና ዝማሬ ፍቅንነቱ የተገለጠ ይሆናል፤ ልምምዶችንም ለማጽናትና ለመመርመር ይረዳል።

አምልኮ ደግሞ እግዚአብሔር መንፈሱን ካላፈለሰ የሰው ሰሜትና ብርታት ሥራ ውጤት ሆኖ ይቀራል። የአምልኮ ትኩረቱ በሙዚቃ ትንብርና በግለሰቦች ላይ ሲሆን ብዙ ነገር ይዛባል፤ በምዕመኑ ሕይወት ላይ ተገቢውን ለውጥ አያመጣም። የለውጡ ዓላማ ባጭሩ እግዚአብሔርን መምሰል ነው። የአምልኮም ትኩረት እግዚአብሔር ሲሆን ነገር ሁሉ ሥፍራ ሥፍራውን ይይዛል።

የማይለወጡ አውነቶች

የአምልኮ አቀራረብ በተለያዩ ባሕልና ዘመን ውስጥ የተለያዩ ቅርጽ ይኖረዋል። የአውሮጳውያን እንደ እኛ ሽብሽባና ጽሞናዊነት አይታይበትም፤ የእኛ ደግሞ እንደ አውሮጳውያኑ በጊዜ የተለካና የታጠረ አይደለም፤ ወዘተ።

በአምልኮ ዝማሬአቸው የሚያጨበጭቡ አሉ፤ የማያጨበጭቡም አሉ። በጉባዔ ጸሎት ሰዓት የሚንበረከኩ ወይም ብዙ ድምጽ የሚያለው አሉ፤ የማይንበረከኩና ድምጽ የማያለው አሉ። ቆመው የሚያመልኩ አሉ፤ ቁጭ ብለው የሚያመልኩ አሉ። አሥራትና መባ በአምልኮ መጀመሪያ ላይ የሚሰበሰቡ አሉ፤ ሌሎች ይህንኑ በመጨረሻ ላይ ያደርጉታል። እነዚህ ሁሉ እንግዲህ አንድ ወጥነት የላቸውም።

አምልኮ በመሠረቱ ምሥጋናና ዝማሬን፣ ቃሉን በጉባኤ የማንበብና ሰብከትን፣ ጸሎትና ምልጃን፣ መባና አሥራትን ማቅረብ፤ የጌታ አራትንና ሌሎችንም ቅዱሳን አገልግሎቶችን ሁሉ ያካትታል። የጉባዔ አምልኮ ደግሞ ከግል አምልኮ ጋር አንድ እንደሆነ ተደርጎ ሊታሰብ አይገባም። (ኤፌሶን 5: 19፤ ቆላሳይ 3: 16፤ 1ኛ ቆሮንቶስ 11: 23-28፤ ዮሐዋ ሥራ 6: 1-5፤ 20: 7)

አምልኮ ማጎበራዊ አገልግሎቶችንም ይጨምራል። እነዚህን ሁለት

ጥቅሶች እንመልከት፦

እነሆም፤ አንድ ሕግ አዋቂ ሊፈትነው ተነሥቶ። መምህር ሆይ፤ የዘላለምን ሕይወት እንድወርስ ምን ላድርግ? አለው። አርሱም በሕግ የተጻፈው ምንድር ነው? እንዴትስ ታነባለህ? አለው። አርሱም መልሶ። ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍሱም በፍጹም ኃይህም በፍጹም አብብህም ውደድ፤ ባልንጀራህንም እንደ ራሱ ውደድ አለው። (ሉቃስ 10፡ 25-27)

ንጹሕ የሆነ ነውርም የሌለበት አምልኮ በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ይህ ነው፤ ወላጆች የሌላቸውን ልጆች ባልቴቶችንም በመከራቸው መጠየቅ፤ በዓለምም ከሚገኝ አድፍ ሰውነቱን መጠበቅ ነው። (ያዕቆብ 1፡ 27)

የጥንቱን ሃይማኖት ለጠኝ

ከለባ አምላክ ሚሊዮን የአገራችን ሕዝብ ውስጥ 11 ሚሊዮን ያህሉ በወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የታቀፉ አማንያን ናቸው። ከጠቅላላው ሕዝብ ደግሞ ለማንያ በመቶው ከሰላሣ ዓመት እድሜ በታች ነው። ይህም ማለት ትውልዱ በደርግ ዘመን ቤተ ክርስቲያን ያለፈችበትን ሰደትና መከራ በወሬ ካልሆነ አያውቀውም ማለት ነው። ያለፈውን አለማወቅ በአመለካከት፤ በአደረጃጀትና በቤተ ክርስቲያን አመራር ላይ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ይኖረዋል። ከራሱ አልፎ የቀደመውን ታሪክ የሚዘነጋ ትውልድ ያለፈውን ሰሐተት መድገሙ አይቀርም፤ ቅርሱንም ያባክናል።

ቤተ ክርስቲያን ታሪካዊ ልምዷን ለአዲሱ ትውልድ ለማስተላለፍ በቂ ጥረት አድርጋለች? ወጣቱስ የቀደሙ አባቶችና እናቶችን ጸጋና በረከት መካፈል አስፈላጊነቱን ይገነዘባል ወይስ ጊዜ

ማጥፋት ይመስለዋል?

በአንጻሩ፤ የጥንቱን ሃይማኖት አስፈላጊነት ለናለረዳ ጥንቃቄ መውለድ እንደሚገባም ማክል ይኖርብናል። አንደኛ፤ የጥንቱን ልማድና አሠራር ዛሬ በደረሰንበት የአስተሳሰብ ሚዛን ብንመዝን እንስታለን። ሁለተኛ፤ ጥንታዊ የሆነ ሁሉ በጅምላ መልካም ነው ማለት አይደለም። ሦስተኛ፤ ካለፈው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ የምንፈልገውን ብቻ መርጠን ብንወለድና፤ በዘመኑ የነበሩት ቅዱሳን ለምንና እንዴት አንድ ውሳኔ ላይ እንደደረሱ ባናስተውል ለውሳኔአቸው የተላላተ ትርጉም እንስማለን።

ጌታ አንድ ነው፤ አምልኮም አንድ ነው

በእግዚአብሔር ፊት፤ ለእግዚአብሔር ክብርና ለመተናጽ እስከሆነ ድረስ አንዱን የአምልኮ ክፍል ከሌላው ማበላለጥ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም ማለት ነው። ባሁኑ ለዓት የቸገረው ለቃሉ ትምህርት የሚለጠው ትኩረት እየጠበበ መምጣቱ ነው። ለዚህም ብዙ ምክንያቶች ሲኖሩ ቢችሉም አንደኛው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ቃሉን በተያያዘ መልኩ የማስተማር አገልግሎት እንደሚገባ አለመኖሩ ነው።

ሁለተኛው የለባኪው በቂ ዝግጅት አለማድረግ ነው፤ የለባኪው አለመዘጋጀት የሚታወቅበት አንዱ መንገድ ብዙ ርዕሶችን ባንድ ለብከት ውስጥ ለማስተላለፍ የሚደረገው መከራ ነው፤ ይህም ያልተያያዘ ከመሆን አልፎ በተለይ አዳዲስ ክርስቲያኖችን ግራ ሲያጋባ ይታያል። ሦስተኛው የሥልጣን ጉዳይ ነው። ሥልጣን ሰንል ለቃሉ ያለው አመለካከት ከግል ልምምድ ያላለፈ ሲሆንና የቃሉ አገልግሎት ለሰዎች ፍላጎት ሲመቻች ማለታችን ነው።

በብሉይ ሆነ በሐዲስ የእግዚአብሔር ሕዝብ ብርታትና ድካም

ቃሉን ከማወቅና ከመታዘዝ ጋር የተያያዘ ሆኖ እናገኛለን።

ለምሳሌ፡ ሕዝብ አሰራሌል ቃሉን ረሰተው ተሰፋ በቀረጡበት ጊዜ እነ ዕዝራ ጉባኤውን ጠርተው ሕጉን አንብበውላቸዋል።

... ሕዝቡም ሁሉ በውኃው በር ፊት ወዳለው አደባባይ አንድ አንድ ሰው ሆነው ተሰበሰቡ፤ እግዚአብሔርም ለአሰራሌል ያዘዘውን የሙሴን ሕግ መጽሐፍ ያመጣ ዘንድ ጸሐፊውን ዕዝራን ተናገሩት። ካህኑም ዕዝራ በሰባተኛው ወር በመጀመሪያው ቀን ሕጉን በማኅበሩ በወንዶችና በሴቶች አስተውለውም በሚሰሙት ሁሉ ፊት አመጣው ... ወንዶችና ሴቶች የሚያስተውሉም ሲሰሙ፤ ከማሰዳ ጀምሮ አስከ ቀትር ድረስ እነበበው፤ የሕዝቡም ሁሉ ጀሮ የሕጉን መጽሐፍ ለመስማት ያደምጥ ነበር... ሕዝቡ ሁሉ እያዩ መጽሐፉን ገለጠ፤ በገለጠውም ጊዜ ሕዝቡ ሁሉ ቆሙ። ዕዝራም ታላቁን አምላክ እግዚአብሔርን ባረከ፤ ሕዝቡም ሁሉ አጃቸውን እየዘረጉ። አሜን፤ አሜን ብለው መለሱ። ራሳቸውንም አዘነበሉ፤ በግምባራቸውም ተደፍተው ለእግዚአብሔር ሰጉዱ። ደግሞ ኢያሱና ባኒ፤ ሰራብያ፤ ያሚን፤ ዓቁብ፤ ሰባታይ፤ ሆዲያ፤ መዕሢያ፤ ቆሊጣስ፤ ዓዛርያስ፤ ዮዛባት፤ ሐናን፤ ፌልያ፤ ሌዋውያኑም ሕጉን ያስተውሉ ዘንድ ሕዝቡን ያስተምሩ ነበር፤ ሕዝቡም በየሰፍራቸው ቆመው ነበር። የእግዚአብሔርንም ሕግ መጽሐፍ እነበቡ፤ ዕዝራም እግዚአብሔርን ማወቅ ያስተምርና ያስታውቅ ነበር፤ ሕዝቡም የሚነበበውን ያስተውሉ ነበር ... ሕዝቡ ሁሉ የሕጉን ቃል በሰሙ ጊዜ ያለቅሱ ነበርና ... ዛሬ ለጌታችን የተቀደሰ ቀን ነው፤ የእግዚአብሔርም ደስታ ኃይላችሁ ነውና አትዘኑ አላቸው ... ሕዝቡም ሁሉ የተነገረላቸውን ቃል አስተውለዋልና

ሊበሉና ሊጠጡ አድል ፈንታም ሊሰድዱ ደስታም ሊያደርጉ ሄዱ። በሁለተኛውም ቀን ከሕዝቡ ሁሉ የአባቶች ቤቶች አለቆች ካህናቱም ሌዋውያኑም የሕጉን ቃል ይተረጉሞላቸው ዘንድ ወደ ጸሐፊው ወደ ዕዝራ ተሰበሰቡ ... አጅግም ታላቅ ደስታ ሆነ። ከመጀመሪያውም ቀን ጀምሮ አስከ መጨረሻው ቀን ድረስ ዕለት ዕለት የእግዚአብሔርን ሕግ መጽሐፍ ያነብብ ነበር...(ነህምያ 8)

የቃሉ ንባብና አገልግሎት የቤተ ክርስቲያን መሠረታዊ አቋምዋ እንጂ አንድ አሰራላጊነቱ በሚዘጋጁ ትምህርታዊ ሴሚናሮች የሚተካ አይደለም። የዕለት ዕለት ቀላብ እንጂ ተርብን ከርመን የምናገበሰብለው አገልግሎት አይደለም። ቤተ ክርስቲያን ይህንን ጸጋ ተግባራዊ ማሳደግ ይኖርባታል።

የሰማዕቱ ጀስትን ሙግት [ትርጉም]

በክርስቶስ አዲስ ሕይወትን ካገኘን በኋላ ምንኛ በጌታ ፊት እንደምንትጋ አብራራለሁ፤ ይህን ሳልናገር ማለፍ አይገባኝም። ካስተማርነው ትምህርት የተነሳ [በክርስቶስ] አምነው ለመኖር ለሚፈቅዱ በጾምና በጸሎት ጌታን ስለ ኃጢአታቸው ይቅርታ እንዲማጸኑት መመሪያ ይሰጣቸዋል፤ አኛም በጾምና በጸሎት እንተባበራቸዋለን። ከዚያም ውሃ ወዳለበት እንወስዳቸውና ዳግመኛ በተወሰድን ጊዜ ለኛም አንድ ሆነው ሁሉ የሁሉ ጌታ በሆነው በእግዚአብሔር አብ ሰም፤ በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሰምና በመንፈስ ቅዱስ ሰም ይታጠባሉ። ክርስቶስ እንዳለው፡ “ሰው ዳግመኛ ካልተወለደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም።” (ዮሐንስ 3፡ 3)

ከተወለደ በኋላ እንደገና ወደ ወጣበት ማሕጸን ተመልሶ መግባት እንደማይቻል ለሁሉም ግልጽ ነው። ቀድሞ እንደጠቀስኩት

ኃጢአተኞች ንሰሃ በመግባት ከኃጢአት አለፊት ያመልጣሉ ብሎ ነቢዩ ኢሳይያስ ተናግሮአል፡ “ታጠቡ፤ ለውነታችሁንም አንጹ፤ የሥራችሁን ክፋት ከዓይኔ ፊት አስወግዱ፤ ክፉ ማድረግን ተው፤ መልካም መሥራትን ተማሩ፤ ፍርድን ፈልጉ፤ የተገፋውን አድኑ፤ ሰድህ አደጉ ፍረዱለት፤ ለሰ መበሰቱም ተምዋገቱ። ኑና አንዋቀሰ ይላል አግዚአብሔር፤ ኃጢአታችሁ አንደ አለላ ብትሆን፤ አንደ አመዳይ ትነጸለች፤ አንደ ደምም ብትቀላ አንደ ባዘቶ ትጠራለች፤” (ኢሳይያስ 1፡ 16-18)

[ክርስቶስን] አምኖ በመታጠብ ከአምነታችን ጋር መለማማቱን የገለጸውን ሰው “ወንድሞች” በመባል የሚታወቁ ወደሚሰበሰቡበት ቤት አንወሰደዋለን። አነኝህም ሲለበሰቡ ለራሳቸው፤ ለአንግዳውና በሌላ ሥፍራ ላሉት ሁሉ የማህበር ጸሎት አጥብቀው ያደርጋሉ፤ ብቃት አንድናገኝ፤ እውነትን ሰላወትን በተግባር መልካም ዜጎች አንድንሆን፤ የታዘዝነውን የምንፈጽምና በዘላለም ደህንነት የተጠበቅን አንድንሆን ይማጸናሉ።

ጸሎቱ ሲያበቃ በመሳላም ሰላም አንባባለን። ከዚያ ጎብሰትና የተበረዘ ወይን ጽዋ ለ“ወንድሞች” አለቃ ይቀርባል፤ አለቃውም ተቀብሎ ውዳሴና ክብር በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ለም የሁሉ አባት ለሆነው ለአግዚአብሔር ካቀረበ በኋላ ለዚህ ላበቃን ሰፊ ምሥጋና ያደርሳል። ጸሎትና ምሥጋና ማቅረብ ሲጨርስ ጉባዔው “አሜን” በማለት መለማማቱን ያስታውቃል። “አሜን” በዕብራይስጥ “ይሁን” ማለት ነው። የጉባዔው አለቃ የምሥጋና ጸሎቱን አለምቶ ጉባዔው መለማማቱን አንዳለታወቀ “ዲያቆናት” የምንላቸው የተባረከውን ጎብሰትና የተበረዘ ወይን ጽዋ ለተገኙት ያዳርሳሉ፤ ላልተገኙት ደግሞ በየቤታቸው ይወስዱላቸዋል።

ጎብሰቱና ጽዋው ቅዱስ ቁርባን ይባላል። ቅዱስ ቁርባኑን የሚወሰድ የምናስተምረው ትምህርት እውነት አንደሆነ ያመነ፤ ኃጢአቱ ይቅር

አንደ ተባለሰትና ዳግመኛ አንደ ተወለደ በመታጠብ ያስታወቀና ክርስቶስ አንደኛረው ለመኖር የወለነ ብቻ ነው። ቅዱስ ቁርባንን ተራ መብልና መጠጥ አንደሆነ አንቀጥርም፤ ነገር ግን ቃል የነበረው መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለደህንነታችን ሥጋና ደም አንደ ለበሰ፤ አንደዚሁም ጎብሰቱና ጽዋው አንደ ተቀበልነው ትምህርት በአግዚአብሔር ቃልና በጸሎት የተባረከ ሆኖ የኢየሱስ ሥጋና ደሙ ነው። የጌታ ሐዋርያት “ወንጌላት” በተለኙት ውስጥ አንዳሠፈሩት የታዘዙትን ለኛ አስተላልፈውልናል፡

ጌታ ኢየሱስ አንጀራን አንሥቶ አመለገነ፤ “ይህ ሥጋዬ ነው፤ ለመታሰቢያዬ አድርጉት፤” አንደዚሁም ጽዋውን አንሥቶ አመለገነ፤ “ይህ ጽዋ በደሜ የሚሆን አዲስ ኪዳን ነው” ብሎ ለብቻቸው ለጣቸው...

ከሰብሰባው በኋላ ስለ አነዚህ ነገሮች አዘውትረን እርስ በርስ አናወራለን። አንረዳዳለን። አንለያይም፤ አብረን መሆን አናዘወትራለን። በተለጠን ሁሉ የሁሉ ፈጣሪ የሆነውን በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስና በመንፈስ ቅዱስ በኩል አናመለግናለን።

“አሑድ” በተባለው ዕለት በከተማ ይሁን በገጠር በአንድ ሥፍራ ሰብሰባ ይደረጋል፤ ሐዋርያት ወይም ነቢያት የጻፉት ጊዜው እስከፈቀደልን ድረስ ይነበባሉ። አንባቢው አንዳበቃ የጉባዔው አለቃ በተነበበው ላይ [የማብራርያ] ንግግር ያደርግና የሰማነውን አንድንኛርበት ያሳለበናል፤ ያበረታታናል። ከዚያ ሁላችን ቆመን አንጸልያለን። ቀድሞ አንዳልነው፤ ጸሎቱ አንዳበቃ ጎብሰቱና የተበረዘ ወይን ጽዋ ይቀርባል፤ የጉባዔው አለቃ እስከጽለ ድረስ ጸሎትና ምሥጋና ያደርግና ጉባዔው “አሜን” በማለት መለማማቱን ያስታውቃል። የተባረከው ጎብሰትና ጽዋ ለያንዳንዱ ይከፋፈላል፤ አንደዚሁ ላልተገኙት ዲያቆናቱ በየቤታቸው ይወስዱላቸዋል።

አቅም ያላቸው አንድ ፈቀዱ መዋጮ ያደርጋሉ። የተለበሰበው ለጉባዔው አለቃ ይሰጥና ወላጆችና ባሎች ለሞቱባቸው፤ እርዳታ ለሚያስፈልጋቸው፤ ለታሠሩት፤ ለአንግዶችና ለመጻተኞች ያውለዋል።

አሁኑ ዓመቱም አሁኑም የሰላምን መጀመሪያና አግዚአብሔር ጨለማን ለውጦ ዓለማትን የፈጠረበት ቀን ለሰህንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ከሙታን የተነሳበት ቀን ለሰህን ነው። ከቅዳሜ በፊት ባለው ቀን ለቀሉት፤ ከቅዳሜ በኋላ ባለው ቀን ለሐዋርያቱና ለደቀመዛሙርቱ ታያቸው፤ አለካሁን በጥሞና አንድታለቡት ያስተላለፍኩላችሁንም መልክክት አለተማራቸው።

ማጠቃለያ

ዘመንና ትውልድ ቢፈራረቅም ክርስቲያናዊ አምልኮ የማይለወጥ ገጽታ አለው። አምልኮ ለው ሠራሽ ሥርዓት አይደለም። አንደሚገባ ለማምለክ የአምላክ ጸጋና ኃይል ያስፈልጋል።

ያለፈውን ታሪክ ማወቅ ደግሞ ጠቃሚ ብቻ ሳይሆን አስፈላጊም ነው። “ዘር በሉልን፤ ተራው የኛ ትውልድ ነው” ማለት አለማስተዋል፤ ሊብለም የጌታን ቤት ሥርዓት ማቃለል ነው። ሁሉም “ለቅዱሳን አንድ ጊዜ ፈጽሞ ለሰ ተሰጠ ሃይማኖት” አንዲጋደል ተመክሯልና። (ይሁዳ 3)

በመጀመሪያ፤ ትሕትናን ያስተምረናል፤ ከቀደሙ ቅዱሳን የተሻለን አንዳልሆንን አሰረጅ ነው፤ እኛም በተጓዙበት የአምነት ጎዳና ልንጓዝ ተጠርተናል፤ ለኛም ለነርሱም መንገዱ አንድ ነው፤ መንገዱ ኢየሱስ ነው።

ኢየሱስ ክርስቶስን የሚከተሉ ሁሉ ይመስሉታል፤ ስለሚመለሱትም ይመሳሰሉ። ሁለተኛ፤ የቀደሙን በአምነታቸው ምክንያት ከዓለም፤ ከለይማንና ከሥጋ ጋር ባደረጉት ተጋድሎ ውስጥ የወለዱት አቋም መመሪያ ይሆናል። ሦለተኛ፤ የቀደሙን ጠንቅቀን ማወቅ የሚያሻን የምንጭ ውሃ የሚጠራው ወደ መነሻው በተቃረብን መጠን ለሰህን ነው። በመጨረሻም፤ ያለፈውን ማወቅ ብቻችንን አንዳልሆንን አሰረጅ ነው፤ ተሰፋ አንዳንቀርጥ ይረዳናል።

ኢየሱስን ለአግዚአብሔር አብ ክብር ሊያወድስ የሚችል መንፈስ ቅዱስ ብቻ ነው። ይህንኑ ሥርዓት ይኸው መንፈስ ለሕዝቡ ያለተምራቸዋል።

የአምልኮ አገላለጽ አንድ ባሕሉ ሊለያይ ይችላል። ሆኖም አምልኮን አውነተኛ አምልኮ የሚያለኙ ከባሕል በላይ የሆኑ የማይለወጡ አውነተኛ አሉ። ከነዚህም በዋነኛነት የሚጠቅሰው የሕያው ቃሉ መሠረትና መካከለኛነት ነው። ጸሎትና ምልጃ፤ ዝማሬና ውዳሴ፤ የጌታ አራት፤ የውሃ ጥምቀት፤ ማዕድ አብሮ መቀረብ፤ አሥራትና በኩራት ሌሎችም ቅዱሳን አገልግሎቶች ያነሰ ሥፍራ ይለጣቸዋል ማለት ግን አይደለም። የሚደረገው ሁሉ ትንሹም ትልቁም ለጌታ ክብር ሊደረግ ይገባልና።

የመሪዎች ተቀዳሚ ኃላፊነት አንግዲህ የአምልኮ ሚዛን አንዳይዛባ ማለተማርና ሥርዓትን ማለከበር ነው። ሥርዓት አሥራት አይደለም፤ ሥርዓት ውበት ነው። አግዚአብሔር ደግሞ የሥርዓት አምላክ ነው፤ ሕዝቡም የአምላኩን ቤት ሥርዓት የሚያውቁና የሚታዘዝ ሊሆን ይገባል።

ምዕራፍ አሥራ ሁለት



በክርስትና ስም ...

በክርስትና ስም ብዙ ግፍ ተፈጽሟል። በሳይንስም ስም። በታሪክም። በፍልስፍናም። በፍትሕና በእርዳታም ስም። ስዎች ፍጹማን አይደሉም፤ ሲቻል ሁሉም የሚያዋጣቸውን ይሻሉ። አንዳንድ የሚሹትን ለማግኘት የሚጠቀሙበት ዘዴ ለሁሉ ወዲያው ግልጽ አይሆንም። አንዳንድም ብዙ ጥፋት ካስከተለ በኋላ ሥራው ይገለጣል።

በሌላ ስም ሽፋን ዓላማን ማራመድ ያልተለመደ አይደለም። ከ አሥራ ሰባት ዓመት ተሰፋ፤ ምሬትና ጉስቱልና በኋላ “ሳይንሳዊ ሶሻሊዝም” ሳይንስም ሶሻሊዝምም አንዳልሆነ የገባን ይመስለናል።

ሁሉን በጅምላ ማውገዝ ግን ስሕተት ነው። ነጣጥሎ ማጣራት፣ በዝግታ ማመሳከርና መመዘን ይገባል። ተግባርና መጠርያ ሲለያይ ደግሞ ይፋ ማድረግ አስፈላጊ ይሆናል። በሌላ አነጋገር፣ ሳይገደድ የፈቀደውን ማመን ለማንም መብቱ ነው። አምነቱንም ሳያስገድድ ማስማትና ማላመን መብቱ ነው። ከመከራረፍ መነጋገር፣ ከመራራቅ መቀራረብና መተዋወቅ ይሻላልና።

ሆን ብሎ ማንነቱን ሲሰውር ግን ጥያቄ ይፈጥራል።

በቅርቡ የ ለማንያ ሰድስት ዓመቱ ኩሪያዊ አዛውንት ሬቨረንድ ሙን የድርጅቱን ማዕከል ከኪንያ ነቅሎ ወደ አገራችን ለማዛወር ዝግጅት ላይ አንደሚገኝ ሰምተናል (“ኢንዲያን ኦክስ” መጽሔት፣ ቁጥር 1192፣ 2006 ይመልከቱ)። ግለሰቡ በደቡብ ኢትዮጵያ ከተሞች አንዳንድ የ “ሰላም” አንቅስቃሴዎችንም አያካሄደ ነው ይባላል።

ከኪንያ ለምን ሰቀቀ? በዚህ ወቅት ለምን ወደ ምድራችን ዘመተ? ሰላምን ከሩቅ ማሰጫን ለምን አስፈለገ? ግለሰቡ በኪንያ አንደሆነው ሁሉ የአገራችንን ምሑራንና የፖለቲካ መሪዎች አጋሩ አድርጓቸዋል። ሕዝቡ ምራቂ መሆኑ ነው። ምሑራንና መሪዎቻችን መቸ ይሆን ለአገራችን የሞራል ውድቀት ምክንያት ከመሆን የሚቆጠቡት? አስከ መቸ ነው የዛሬውን ብቻ ብለው የነገውን ችላ የሚሉት? ... በሬ ሆይ፣ ገደሉን አይተህ ሣሩን?!

የቤተ ክርስቲያን አመራር መዳከም፣ በሥልጣን አካባቢ

የሚታየው አለመረጋጋትና የሕዝቡ ድህነት ለኩሪያዊው ምቹ ሁኔታን ሳይፈጥርስት አልቀረም። አብያተ ክርስቲያናትስ ምን ጥንቃቄ ሊወሰዱ አስበዋል?

የሬቨረንድ ሙን ድርጅት “ዩኒፌኬሽን ቸርች” ይባላል። ሕጋዊ ለመ፣ “የመንፈስ ቅዱስ ማኅበር ለዓለም አቀፍ ክርስቲያናዊ አንድነት” ነው። “ዓለም አቀፍ” ሲል ዓለምን ያጥለቀቀ ያስመስላል። አውነቱ ግን በሰሜን አሜሪካና በአውሮጳም አንኳ ከአስር ሺህ በላይ አጥባቂ ተከታዮች የሉትም። መነካሪያው በደቡብ ኩሪያ ደቡባዊ ግዛት ሆኖ በታዳጊ አገሮች በልማትና በንግድ ስም በመስፋፋት ላይ ይገኛል። ከአስር ዓመት ወዲህ ደግሞ ስልቱን ቀይሮ ለየአገሩ የአገሬውን “መሲሕ” መሾም ጀምሯል። መሲሐችን ማን ትሆን?

ይኸው ድርጅት የተለያዩ አካላት አሉት። አንዳያስነቃ “የሰላም ፌዴሬሽን” “ወንድማማች” “ነጻነት” “መልካም ሥነ ምግባር” “ቤተ ሰብ” ወዘተ በሚሉ ድንቅ ሐረጎች ተሸላመዋል። “ከፍፍል” “ቁጥጥር” “ኑፋቄ” ቢልማ ማን ይቀበለው ኖሯል?

ድርጅቱ አንደዚህ ልዩ ልዩ ሥራዎች አሉት። ዓለም አቀፍ የሰላም ፌዴሬሽን የተሰኘው የራሱን የሰላም አምባሳደሮች ይሾማል። በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ውስጥ “የዓለም ሰላም ፕሮፌሰሮችን” ይመለምላል፤ ለሚያካሄዱት ምርምር በመቶ ሺህዎች የሚቆጠር የወጪ ድጉማና ልዩ የክብር ሽልማት ይሰጣቸዋል። ተሸላሚዎቹም ሊትነታቸውንና ገናና ለማቸውን በማዋስ አጸፋውን ይመልሳሉ። ያጉረሳቸው አጅ የማን አንደ ሆነ ከመመርመርና ከመመስከር ይለጉማሉ፤ ይለግማሉ።

በታዋቂ ዜጎች አሳብበው ራሳቸውን የሚያስተዋውቁ፤

ባልደክሙበት ተቀባይነትና ክብርን የሚገኝ፡፡ ጥቂቶች አይደሉም፡፡ አንግዲህ ሽልማትና ድጉማ መልካም ነገር ነው፡፡ ሽልማትና ድጉማ ግን ያለ ሰዓቱ፤ ያለ ቦታውና ያለ አግባቡ ሲሆን ሙስና ይባላል፡፡

የዲሞክራሲ መብቶች ለበለጸጉ አገሮች እንደሚሠራ ሁሉ እንደ እኛ ላሉ አገሮችም እኩል ይሠራል ማለት ዘበት ነው፡፡ ለም አሳምረው ብር ጭነው ብቅ የሚሉ ሁሉ ይስተናገዱ ማለት ተገቢ ክትትል በሌለበት የሕዝቡን ደኅንነት ማጓደል ሊሆን ይችላል፤ ሥነ ልቡናውን ለሚሰልቡ ማጋስጥ ይሆናል፡፡

የሬቨረንድ ሙን ተቀዳሚ ዓላማ ዞር ዞር እንደ ማንኛውም ድርጅት ሰዎችን በእስተሳሰብ፤ በአካልና በአምነት የራሱ ማድረግ ነው፡፡ ሌላስ ምን ተጨማሪ ዓላማ ይኖረው ይሆን?

ከላይ የጠቀስናቸው “ሰላም” “ክርስቲያን” ወዘተ የሚሉ ቃላት በጥንቃቄ ሊመረመሩ ይገባል፡፡ በዚህ በተፈረከከለ ዓለም ሰላምና እንድነትን የሚጠላ ሕይወትን የጠላ ብቻ ነው፡፡ በአንጻሩ “ሰላም፤ ሰላም” ስለ ተባለ ሰላም ይመጣል ማለት አይደለም፤ “የሕዝቤንም ለብራት በጥቂቱ ይፈውሳሉ ሰላም ሳይሆን፡፡ ሰላም ሰላም ይላሉ፡፡” (ኤርምያስ 6:14) ይልቅ ሰግለኛ ዓላማ ሽፋን ሊሆን ይችላል፡፡ የክርስቲያን እንድነትን የሚቃወም ክርስትና ያልገባው ብቻ ነው፡፡ “እንድነት” ደግሞ የገዛ ጎልውናን መካድ አይደለም፡፡

አሁን ጥያቄ ሲሆን የሚገባው፤ ሬቨረንድ ሙን አገራችን ድረስ ያመጣልን ክርስትና ምን ዓይነቱን ነው? የሚለው ነው፡፡

ሌላ ሳንዘበዝብ ስለ ክርስቶስ ያለውን መረዳት እንመልከት፡፡

የክርስትና ቁልፉ ክርስቶስ ነውና፡፡ “እኔን ያየ አብን እይቶአል ... መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድ ሰንኳ የለም፡፡ በአባቱ እቅፍ ያለ አንድ ልጁ እርሱ ተረከው ... እርሱም የማይታይ እምላክ ምሳሌ ነው ... በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም፡፡” (ዮሐንስ 14: 9፤ 1: 18፤ ቆላስይስ 1: 15፤ ዮሐንስ 14: 6)

አንግዲህ “ነኛ” ማለት ብቻ ክርስቲያን አያደርግም፡፡ ክርስቶስ ፍጹም እምላክ ፍጹም ሰው መሆኑን ማመን ያስፈልጋልና፡፡ ቃስ እግዚአብሔር ስለርሱ የለጠውን ምስክር ማመንና ማወቅ ይገባል፡፡ ክርስቶስ ያስተማረውን ትምህርት በሙሉ መቀበልና እርሱ በሚሰጠው ጸጋ ፈለጉን መከተል፤ እርሱ እንደ ኖረው መኖር ያሻል፡፡ (ዮሐንስ 1:14-18፤ 14: 6፤9፤ 1ኛ ጢሞቴዎስ 2:5፤ ቆላስይስ 2:9፤ 1ኛ ጴጥሮስ 2: 21)

በዚህ ዋነኛ ነጥብ ላይ ስምምነት ከጠፋ አንድነት መፍጠር ከንቱ ሙከራ ነው፤ ሽንገላ ነው፡፡ “ሁሉም በእርሱ ተጋጥሞአል” ይላልና፡፡ (ቆላስይስ 1: 18)

ሬቨረንድ ሙንና ባለቤቱ በአዳምና በሔዋን ውድቀት ምክንያት የፈረሰውን የመጀመሪያውን ቤተ ሰብ ለማደስ ለሰው ሁሉ “አውነተኛ ወላጅ” ሆነን ከእግዚአብሔር ዘንድ ተልከናል ይሉናል፡፡ ኢየሱስ ቤተ ሰብ ሳይመሠርት ስለ ተገደለ ተልዕኮውን አላጠናቀቀም ይሉናል፡፡ ሁለተኛው አዳም የሆነው ኢየሱስ ሙሉ ደኅንነትን አላሰገኘም፤ ተልዕኮውን ለማጠናቀቅ ሦስተኛ አዳም እኛ ተልከናል ይሉናል፡፡ (“ኋለኛው አዳም” ለሚለው 1ኛ ቆሮንቶስ 15: 45 ይመልከቱ)

ኢየሱስ በመስቀል ላይ “ተፈጸመ!” ብሎ ያስማው የድል ጩኸት

እንጂ የፀፀት አንዳልሆነ አያስተውሉም፤ መካዱም አያሳፍራቸውም። (ዮሐንስ ወንጌል 19፡ 30) ኢየሱስ እንዲህ ብሏል፡-

የእኔስ መብል የላከኝን ፈቃድ አደርግ ዘንድ ሥራውን አፈጽሞ ዘንድ ነው ... የላከኝን ፈቃድ እንጂ ፈቃደን አልሻምና ... እኔ ላደርገው የሰጠኝን ሥራ ፈጽሜ በምድር አከበርሁህ (ዮሐንስ ወንጌል 4፡ 34፤ 5፡ 30፤ 17፡ 4)

አዳምና ሌዋን የወደቁት የተሰማቸውን ትእዛዝ ባለመጠበቃቸው መሆኑ ቀርቶ በዝሙት ምክንያት ነው ይሉናል (ዘፍጥረት ምዕራፍ 3)። እንደሚሉን ከሆነ አውነተኞቹ አዳምና ሌዋን እነርሱ ናቸው። በዝሙት የመጣውን ውድቀት ለመዋጀት እነርሱ መርጠው፤ ባርከው ያጣመሩት ጋብቻ መፍትሔው ነው ይሉናል። ተጋቢዎቹን የሚመርጡ፤ የሚያጣምሩና የሚባርኩ እነርሱው ናቸው። ግለሰቦች ምርጫቸውን ጥለው ራሳቸውን አንጠልጥለው ማስረከብ ነው ድርሻቸው። አጋቢዎቹ የአምላክን ቦታ ያዙ ማለት ነው። እንግዲህ በክርስቶስ ትምህርት የሚያኖር ሰው ባርኩቱ ምን ይጠቅማል? የባርኩቱስ ምንጭ ሽረ ከማን ዘንድ ይሆን? ለባርኩት ለባርኩትማ በአብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ስም የሚባርክ መች አጥተን እናውቃለን?!

የመጀመሪያውን የጅምላ ጋብቻ እንደ ፈረንጆች አቆጣጠር (እ.ፈ.አ.) በ1982 በአሜሪካ 2 ሺህ ግለሰቦችን በአንድ ጊዜ በማጋባት ፈጽመዋል። ከእስራ አምስት በኋላ ቁጥሩ ወደ 300 ሺህ ከፍ እንዳለ ያነገራል። ሆኖም ሁሉም ተከታዮች ሳይሆኑ

“ልዩ” ነገር መሞከር የሚጥማቸውንም እንደሚጨምር መረሳት የለበትም።

የጅምላ ጋብቻ ወጪ ለመጋራት ለሚያስቡ ያጓጓ ይሆናል። በአቅም መኖር ሲገባ ወጪን ፈርቶ የራሱን ክብርና ነጻነት መሸጥ ግን የባለ ችግር መፍጠር ነው።

ከ 2ቱ ሺህ ጋብቻ ውስጥ መቶው አንኳ ቢጸና ሁለተኛና ሦስተኛ ትውልድ ላይ የሚያስከትለውን የባሕልና የሞራል ለውጥ መገመት አያዳግትም። ለአገራችን እንዲህ ዓይነቱ ለውጥ ያስፈልጋታል? ለውጥ ጥሩ ነው፤ የቆየ ልማድም ጥሩ ነው። ጥሩ ለውጥ ደግሞ ዘላቂ ደኅንነትና ያስፈውን በጉ ታሪክ የሚያጸና መሆን አለበት።

ካጋቧቸው የሚወስዱ ሁሉ ከአዳማዊ ኃጢአት የነጹ ይሆናሉ ይሉናል። ስለ ኃጢአት ሥርየት በመስቀል ላይ ከፈሰሰው ከክርስቶስ ደም የተነሳ ይቅር መባልና ከኃጢአት ክለና አለራት ነጻ መውጣት እንደሚቻል ተክዶ ማለት ነው። ጽድቅና ደኅንነት ከእግዚአብሔር የሚሰጥ ስጦታ መሆኑ ተዘንግቶ ማለት ነው። (ሮሜ 3፡ 24፤ 6፡ 23፤ ኤፌሶን 2፡ 8) የሬቨረንድ ሙን ዓይነት ልምምድ በአገራችን ባሕል ያልተለመደ ብቻ ሳይሆን ለማኅበራዊ ቀውስ ጥንሰሱ ነው። ወጣቶች ሳይጋቡ አብረው መኖር በጀመሩበት በዚህ ዘመን ስተስቀቀ ፍትወትና ለቤተሰብ መፍረስ በር ከፋች ነው።

ለኢትዮጵያ ሕዝብ ከጋራዊ ወላጅ ስምን እንዳስፈለገው አልተረዳንም። እዚህ ላይ ሬቨረንዱ አግብቶ መፍታቱን፤ የሰውን ቤተሰብ መገንባት ቀርቶ የራሱን ዕዳ አለመወጣቱን፤ በጠር መሣርያ ምርትና ሺያጭ ተከሰሶ መመርመሩን፤ “ቤተ

ክርስቲያኑን” ከመሠረተበት ከ 1954 (እ.ፈ.አ.) ጀምሮ በአብያተ ክርስቲያናት መወገዱን፤ ደጋግሞ መታሠሩንና በሕገ ወጥ ንግድ መታማቱን እናነሳም።

ሬቨረንድ ሙን የሕግ ሰሙን ትርጓሜ፤ “አውነቱን የሚያብራራ” በሚል ተክቶታል። ያልተብራራ አውነት እስ ማለቱ ነው። ማንም ያልደረሰበት። ኢየሱስ “እኔ መንገድና አውነት ሕይወትም ነኝ፤ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም” ማለቱ ሳይበቃ። (ዮሐንስ ወንጌል 14፡ 6)

እንደ ሬቨረንድ ሙን ትምህርት ከሆነ የሚመጣው መሲሕ ኩሪያዊ ነው። ራሱ የሚነግሥባት የእግዚአብሔር መንግሥት ትመሰረታለች ብሎ እ.ፈ.አ. በ '57፤ በ '76 እና በ '81 የተነበየው እንዲሁ አልያዘም። ሐሰተኛው መሲሕ ከዚህ በምን ይሰያል? (1ኛ ዮሐንስ 2፡ 18-27) ይህ ትምህርት በክርስቶስ፤ በሐዋርያቱና በነቢያቱ ትምህርት ላይ የታነጸ አይደለም። (ኤፌሶን 2፡ 20) ኢየሱስ ገልጦልኛል ከሚለውና “ዲቫይን ፕሪንሲፒል” ከተሰኘ ራሱ ካቀናበረው መጽሐፍ ላይ ይጠቅሳል። ባጭሩ፤ ሬቨረንድ ሙን በሰም እንጂ ክርስቲያን አይደለም። ሃሳዊ መሲሕ እንጂ አውነተኛ መሲሕ አይደለም።

... በመካከላችሁ ሐሰተኞች አስተማሪዎች ይሆናሉ፤ እነርሱም የዋጃቸውን ጌታ እንኳ ክደው የሚፈጥንን ጥፋት በራሳቸው ላይ እየሳቡ የሚያጠፋ ኑፋቱን እሹልከው ያገባሉ፤ ብዙዎችም በመዳራታቸው ይከተሉአቸዋል፤ በእነርሱም ጠንቅ የአውነት መንገድ ይሰደባል (2ኛ ጴጥሮስ 2፡ 1-2)

... የክርስቶስ ተቃዋሚ ይመጣ ዘንድ እንደ ሰማችሁ

አሁን እንኳ ብዙዎች የክርስቶስ ተቃዋሚዎች ተነሥተዋል ... ክርስቶስ እያደሰም ብሎ ኢየሱስን ከሚክድ በቀር ውሸተኛው ማን ነው? አብንና ወልድን የሚክድ ይህ የክርስቶስ ተቃዋሚ ነው። ወልድን የሚክድ ሁሉ እብ እንኳ የሰውም ... በክርስቶስ ትምህርት ለማይኖር ሰው አምላክ የሰውም ... (1ኛ ዮሐንስ 2፡ 18፤ 22፤ 2ኛ ዮሐንስ 9)

ታዲያ ሌላ ምን ዓላማ ሊኖረው ይችላል? እንደኛ እንደየአገሩ ባሕልና ሁኔታ የሚቀየስ የንግድ ዓላማ ይኖረዋል። ይህን ለመዘርዘር አሁን መድረኩ እይፈቅድልንም። ለማንኛውም ሙን ሀብታም ድርጅት የሚያንቀሳቅስ ሀብታም ግሰሰብ ነው። አገራችን ደግሞ ስለፍሪካ ማዕከልና ለመካከለኛው ምሥራቅ ድልድይ ናት። የዓባይን ውሃ ይሆን የሚፈልገው? ቀድመው በንግድ ከተደራጁት ግሰሰቦች ጋር ምን ዓይነት ግንኙነት ይኖረው ይሆን?

በአገራት መካከል እየተዘዋወረ ንግድ ስማስፋፋት ከፍተኛ ባስሥልጣናትና ዕውቅ መሪዎችን አጋር ማድረግ እንዳስበት ያውቃል። በፓራጉዌይ ደቡብ አሜሪካ ስሜናዊ ግዛት የአውሮጳን ትንሽ አገር የሚያህል ሰፊ ይዞታ ከነመንደርተኛው በ \$22 ሚሊዮን ዶላር ገዝቷል። የመንደርተኛው ተቃውሞ ከፓራጉዌይ መንግሥት ጋር ከመስማማቱ የተነሣ ስሜ አጥቷል። በኛም አገር ይደገም ይሆን?

በዛምቢያ ደግሞ እ.ፈ.አ. በ 2001 የ 71 ዓመቱን የካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን አዛውንትና ሊቀ ጳጳስ ሚሊንጉን 43 ዓመት ዕድሜ ካሳት ኩሪያዊት ጋር አጋብቶአል። ትዳሩ እርግጥ ሳይቆይ ፈርሷል። ግን በአማንያኑ ሥነ ልቡና ላይ ምን

ያህል አለመታመንን አንደ ዘራ መገመት አያዳግትም።
ለኢትዮጵያ ምን ታቅዶላት ይሆን?

ሙን በተጨማሪ ዋሽንግተን ዲሲ የሚገኘው የዝነኛው የ
“ዋሺንግተን ታይምስ” እና የ “ዩናይትድ ፕሬስ ኢንተርናሽናል”
“ኢንሳይት” እና “ዘ ዎርልድ ኢንድ አይ” ዜና አውታሮች
ባለቤት ነው። መንግሥታትንና ባለሥልጣናቸውን ማጥመጃ
መረቡ አጅግ ሰፊ አንደ ሆነ አንገነዘባለን። መደመጥ የሚሹ
ሁሉ ለምን አንደሚወዳጁት አንግዲህ መገመት አያቅትም።

ፖለቲካዊና ዓለም አቀፋዊ ዓላማ አለው፤ ዓለምን መቆጣጠር
ተቀዳሚው ነው። የጅምላ ጋብቻ አፋጣኝ መንገዱ ነው።
የየአገሩን የፖለቲካ፣ የሃይማኖትና የባሕል ሲቃናትን አጋር
ማድረግ ጥረቱ ነው። አ.ፈ.አ. በ1972 ወደ አሜሪካ ሲገባ ጸረ-
ኩሚዩኒስት አቋም ለነበራቸው ለአሜሪካ ፕሬዚደንት ኒክሰን
በወቅቱ የሚያስፈልገውን ድጋፍ መስጠቱና ተቀባይነት ማግኘቱ
ይታወሳል። ለፕሬዚደንቱም ፓርቲ አለከ ዛሬ ድረስ የጠበቀ
ወዳጅ ነው።

በ 2004 ለምሳሌ ለአሜሪካ ኩንግሬስ ንግግር ካደረገ በኋላ
በነበረው ግብዣ ላይ ዘውድ ሲደፋና ራሱን “የሰው ልጅ አዳኝ፣
መሲሕ፣ የሚመጣው ጌታና አውነተኛ ወላጅ” ነኝ ሲል
ተደምጧል። የኛንም መሪዎች ባለበው ተግባሩ ቢያዘጋጁቸው
አይድነቀን። ድርጅቱ በዋሺንግተን አካባቢ ለፈለሰው ለአገራችን
ሕዝብ መስብሰቢያ አዳራሽ በመፍቀድ ቢያስላልስ ወይም
አንዳንዶችን ቢመለምል አይድነቀን። የዋሺንግተንን ባለ
ሥልጣናት ያውቃቸዋል፤ አነርሱም ያውቁታል። ይደግፋቸዋል፤
ይደግፉታል። አዲሱ የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ
ኩሪያዊ መሆናቸው ባጋጣሚ ነው?

ሬቨረንድ ሙን ሆነ ሌሎች አንደ ማንም ግለሰብ ወይም
ድርጅት አውነተኛ ማንነታቸውን ገልጠው የአገራችን ሕግና
ሥርዓት በሚጠይቀው መሠረት ቢመዘገቡ ምንም አልነበረም።
በክርስቲያን፣ በሰላም፣ በመንፈስ ቅዱስ፣ ወዘተ ሽፋን ግን
አዘናግተው የሕዝቡን ባሕል፣ አለተሳሰብና አምነት ሲያዛቡ
ጥያቄ ይፈጥርብናል፤ የፖለቲካ ሥራቸው ያሳስበናል። መግባባት
አንዲኖር ከተፈለገ ሁሉም ወገን በጋራ ለምምነቶች መሠረት
ለመተዳደር መፍቀድ ይኖርበታል።

ስለዚህም ለም አጠራራቸው ብቻ ሳይሆን ተግባራቸውም ግልጽ
መሆኑ አስፈላጊ ነው። ይኸው ሬቨረንድ አ.ፈ.አ. ከ1950ዎቹ
ጀምሮ በእስያ፣ በአሜሪካና በተለይ በላቲን አሜሪካ ሲያካሄድ
የቆየውን መመርመር ይጠቅማል። ያልጠረጠሩና ያላወቁ
ለማይረባ ተስፋ አንዳይዳረጉ። መቸውንም ቢሆን፣ የሚያውቁት
ባላንጣ ከሚጠረጥሩት ወዳጅ ሳይሻል አይቀርም።